СЕШАНБА

Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ / № 129 (10.434) / 2005 ЙИЛ 5 ИЮЛЬ

ПРЕЗИДЕНТ ҚОЗОҒИСТОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 4 июль куни Шанхай ҳамкорлик ташкилотига (ШҲТ) аъзо давлатлар раҳбарлари саммитида иштирок этиш учун Қозоғистон пойтахти Остона шаҳрига жўнаб кетди.

Таъкидлаш кераки, ШҲТ ташкилот сифатида шаклланиш ва ривожланиш жараёнини қисқа фурсатда босиб ўтди. 2001 йил Хитойнинг Шанхай шаҳрида олти мамлакат - Ўзбекистон, Россия, Хитой, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон раҳбарлари томонидан ШҲТни тузиш тўғрисидаги декларация имзоланиб, унинг икки органи - Котибият ва Минтақавий аксилтеррор тузилмасини ташкил этишга келишиб олинган эди. Таъсис ҳужжати - Хартияси (Низоми) эса 2002 йил Россиянинг Санкт-Петербург шаҳрида қабул қилинди ва шу тариқа ташкилот халқаро юридик мақомга эга бўлди.

Ўтган йили ШҲТга аъзо давлатлар раҳбарларининг саммитига Тошкент мезбонлик қилди. Унда кўрилган масалалар орасида ШҲТ фаолиятининг икки асосий йўналиши - хавфсизлик ва савдо-иқтисодий ҳамкорлик муаммолари музокараларнинг асосий мавзуи бўлди. Саммит арафасида пойтахтимизда ташкилотнинг Минтақавий аксилтеррор тузилмаси ижроия қўмитаси очилди.

ШҲТга аъзо давлатлар раҳбарларининг Остона саммитида хавфсизликни мустаҳкамлаш, терроризм ва экстремизмга қарши курашиш, Марказий Осиё умумий бозорини ташкил этиш, савдо-иқтисодий ҳамкорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, сув-энергетика заҳираларидан унумли фойдаланиш, ўзаро ижтимоий-маданий, илмий-техникавий, транспорт коммуникациялари борасидаги алоқаларни ривожлантириш, шунингдек, минтақавий ва халқаро муаммоларга оид масалаларни муҳокама этиш режалаштирилган.

(ЎзА)

ШҲТ РАҲБАРЛАРИ УЧРАШУВИ

Остона, 4 июль. (ЎзА махсус мухбири Анвар Бобоев хабар қилади). Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Шанхай ҳамкорлик ташкилотига (ШҲТ) аъзо давлатлар раҳбарлари саммитида иштирок этиш учун Остона шаҳрига келди.

«Ривьера» саройида ШҲТ саммити қатнашчилари - Ўзбекистон, Россия, Хитой, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон раҳбарларининг норасмий учрашуви бўлиб ўтди. Унда мазкур ташкилот доирасидаги ҳамкорлик, ШҲТ фаолиятини янада такомиллаштириш, шунингдек, минтақавий ва халқаро муаммоллар юзасидан фикр алмашилди.

Оқ йўл сизга, битирувчилар!

ИСТИҚЛОЛ УМИДЛАРИ

КУНИ КЕЧА ПОЙТАХТИМИЗДАГИ ИККИ ЙИРИК САҲНА МАЙДОНИ — «ТУРКИСТОН» САРОЙИНИНГ ЁЗГИ ЭСТРАДАСИ ҲАМДА ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ МАЖМУАСИДА «ИСТИҚЛОЛ УМИДЛАРИ — 2005» БИТИРУВЧИЛАР КЕЧАСИ БЎЛИБ ЎТДИ. УНДА 11-СИНФНИ ТУГАТГАН ЎН БИР МИНГГА ЯҚИН ШАҲРИМИЗ ЎСМИР ЁШЛАРИ ИШТИРОК ЭТДИ. БУ ҚУВОНЧЛИ ДАМЛАРДА УЛАРГА, ҲАР ДОИМГИДЕК, УСТОЗЛАР ВА ОТА-ОНАЛАР ҲАМРОҲ БЎЛДИ.

Мактаб даврим... Бу сўзларни қанчалик ғурур ва дабдаба билан, тантанавор тавсифламайлик, инсон ҳаётидаги бу дамларнинг асл қадр-қимматини англаб ета олмагандай туюлаверади.... Ҳар биримиз кичкиналигимизда, ҳали ақл-идрокка эга бўлмаган чоғимизда мактаб остонасини ҳатлаб ўтамиз ва ўн бир йилдан сўнг барчамиз учун қутлуғ ва муқаддас бўлиб қолган бу даргоҳни дастлабки билимлар соҳиби сифатида тарк этамиз.

Бизнинг биринчи ўқитувчиларимиз — чидамли, бардошли, ўз касбига меҳр қўйган ҳақиқий инсонлар. Улар бизни билимлар оламига етаклаб, ўқишни ва ёзишни, мустақил фикр юритишни ўргатадилар. Айнан мактаб даврида бизларда ҳаётий қадриятлар тушунчаси шакллана бошлайди. Шу боисдан-да халқимиз орасида ўқитувчилар, устозлар ота-оналардек улуғланиши бежиз эмас. Ва шу маънода давлатимиз раҳбари ташаббуси билан беш йилдан буён мактаб битирувчилари учун «Истиқлол умидлари» шиори остида байрам тантаналари уюштириб келинаётганининг аҳамияти ва моҳиятини англаб етиш қийин эмас.

Давоми 3 -бетда.

ПОЙТАХТНИНГ бир куни

Янгиликлар, воқеалар

Қисқа сатрларда

● **БУГУН** Ўзбекистон Фанлар академияси қошидаги Нефть ва газ қазиб чиқариш илмий-текшириш институтида "Маънавият ва маърифат" марказининг Яккасарой туман бўлими ҳамда туман "Оила" маркази ҳамкорликларида ўтказилган давра суҳбати Сиҳат-саломатлик йилига бағишланди.

● **КЕЧА** "БК Интранс" хусусий корхонасида бўлиб ўтган "Сиҳат-саломатлик — бебаҳо бойлик" мавзуидаги давра суҳбати "Маънавият ва маърифат" марказининг Бектемир туман бўлими ҳамда туман ҳудудий тиббиёт бирлашмаси ҳамкорликларида уюштирилди.

● **БУГУН** "Ватан" ва ""Ватанпарвар" маҳаллаларида "Камолот" ЁИҲ Учтепа туман Кенгаши ҳамда Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университети талабалари ҳамкорликларида бешинчи июндан ташкил этилган "Тилларни ўрганамиз" дарслари якунланди.

● **КЕЧА** "Қорёғди" маҳалласида "Камолот" ЁИҲ Учтепа туман Кенгаши ташаббуси билан кўчма оммавий спорт мусобақалари ташкил этилди.

● **УЧТЕПА** туманидаги Шароф Рашидов маҳалласида "Камолот" ЁИҲ туман Кенгаши ташаббуси билан маҳалла ёшлари ўртасида кўчма оммавий спорт ўйинлари ўтказилди.

● **КЕЧАДАН** шаҳримиздаги 238-мактаб қошида ҳарбий спорт оромгоҳи ўз фаолиятини бошлади.

● **ЎТГАН** куни Бўстонлиқ туманидаги "Зафар" оромгоҳида ташкил этилган "Нима, қачон, қаерда?" интеллектуал ўйини "Камолот" ЁИҲ Миробод туман Кенгаши томонидан уюштирилди.

● **АБРОР** Ҳидоятов маҳалласида шахмат, шашка, футбол, баскетбол, стол тенниси бўйича маҳалла ёшлари иштирокида мусобақалар ўтказилди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

XXI аср садоси

Барча манбалардан олинган сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

● **Жиззах вилоят «Маънавият ва маърифат" марказида ёш ўқитувчилар ва вилоят олий ўқув юртлари магистрлари иштирокида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди» китобига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.**

● **Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг янги даволаш-соғломлаштириш мажмуи ишга тушди.**

● **Бердақ номидаги Қорақалпоқ Давлат университетида Маъмун академиясининг 1000 йиллигига бағишланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда тарихчи ва археолог олимлар, университет профессор-ўқитувчилари ва талабалар иштирок этди.**

● **Ғалла тайёрлаш бўйича шартнома мажбуриятини бажарган вилоятлар сафига навоийлик миришкорлар ҳам қўшилди. Вилоят деҳқонлари 40 минг 800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача 45 центнердан ҳосил олиб, давлат омборларига 76 минг 600 тоннадан ортиқ дон тўкди.**

● **Тошкентда ёшлар ўртасида пневматик қуроллардан отиш бўйича мамлакат биринчилиги якунланди.**

Жаҳонда

● **Россия Федерациясида Калининград шаҳрининг 750 йиллиги кенг нишонланди. Ушбу тантаналарда Франция Президенти Жак Ширак, Германия канцлери Герхард Шрёдер ҳам иштирок этди.**

● **Термоядро синтезига асосланган жаҳондаги дастлабки тажрибавий реакторни лойиҳалашда иштирок этган бир гуруҳ мамлакатлар мазкур иншоот Франциянинг Кадараш шаҳрида бунёд этилишига қарор қилдилар.**

● **Японияда жаҳонда энг тез ҳаракатланувчи —соатига 405 километр тезликда юра оладиган поезднинг синови бўлиб ўтди. Янги поезд Япония шаҳарлари ўртасида қатновчи тезюрар поездлар тизими — Синкансеннинг ривожланишида навбатдаги босқич бўлади.**

ОЛИЙ МАЖЛИС СЕНАТИ ҲАҚИДА КИТОБ

Мамлакатимизда илк бор икки палатали парламентга бўлиб ўтган сайловлар Президент Ислом Каримов раҳбарлигида Ўзбекистон демократик давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиш йўлидан изчил бораётганининг яна бир далили бўлди.

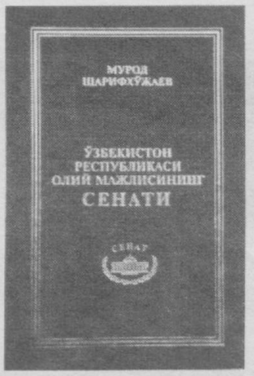

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси икки палатадан — Қонунчилик палатаси (қуйи палата) ва Сенатдан (юқори палата) иборат таркибда самарали фаолият кўрсатмоқда.

Давлатимиз раҳбари Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузасида таъкидлаганидек, икки палатали парламентни барпо этишдан мақсад, аввало, парламент ўз ваколатларини самарали амалга ошириши, ҳар томонлама асосли ва пухта қарорлар қабул қилиши учун зарур бўлган ўзаро мувозанат ва чекловлар тизимини яратишдир.

Бунда, жумладан, парламент фаолиятида умумдавлат ва ҳудудий манфаатларнинг мутаносиблигига эришиш, аҳолининг мамлакат ижтимоий ва сиёсий ҳаётидаги иштироки кўламини янада кенгайтириш каби омиллар қонун ижодкорлиги борасидаги ишларнинг сифатини кескин оширишга хизмат қилади. Олий Мажлис юқори палатаси — Сенатнинг вилоят, шаҳар ва туман вакиллик органлари депутатларидан сайланиши замирида ҳам айнан шу мақсад мужассам.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси, академик Мурод Шарифхўжаевнинг яқинда нашрдан чиққан «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати» номли китобида мазкур палатанинг ташкил этилиши ва унинг фаолияти ҳақида батафсил фикр юритилади.

Ушбу китобда мамлакатимизда икки палатали профессионал парламент тизимига ўтиш ғояси ташаббускори Президент Ислом Каримовнинг сиёсий-ҳуқуқий таълимоти, янги парламентни шакллантириш амалиёти, унинг конституциявий-ҳуқуқий негизлари, назарий асослари ҳамда Сенатни шакллантириш билан боғлиқ масалалар илмий-таҳлилий жиҳатдан атрофлича талқин этилган.

Китобда дунё парламентаризми ва Сенат институтининг пайдо бўлиш тарихи, Ўзбекистон Сенатининг ташкилий тизими ва таркиби, мақоми, ваколатлари, жорий фаолияти ҳамда истиқболдаги иш режалари тўғрисида батафсил маълумот берилган.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси томонидан нашр этилган ушбу китоб кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган.

ЎзА

ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ЯНГИ БОСҚИЧИ

ТАДБИРКОР ЭРКИНЛИГИНИ КАФОЛАТЛАЙДИ

Маълумки, Истиқлолимизнинг илк йиллариданоқ Юртбошимиз томонидан бозор иқтисодиётига ўтишнинг бешта асосий тамойили белгилаб олинган эди. Ўтган йиллар мобайнида иқтисодий ўсишни янада такомиллаштириш, унинг ҳуқуқий, моддий негизини вужудга келтириш борасида бирмунча ишлар амалга оширилди, кўплаб қонуний ва меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Шу маънода биргина кичик бизнеснинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2007 йилга бориб тахминан 45 фоизни ташкил этишининг кўзда тутилиши бу борада олиб борилаётган ишлар салмоғидан далолат беради.

Айтиш мумкинки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йилда «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги, “Тадбиркорлик субъектларининг хўжалик соҳасидаги ҳуқуқбузарликлари учун молиявий жавобгарлигини эркинлаштириш тўғрисида»ги «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонлари ва «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Қарори мамлакатимизда изчил суръатларда олиб борилаётган иқтисодий ислоҳотларни янада ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Собир Раҳимов туман ҳокимлигида ҳам давлатимиз раҳбарининг юқоридаги Фармонлари ҳамда Қарорининг ижросини таъминлаш, жойларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятига тўсқинлик қилаётган муаммолар ечимига бағишланган семинар кенгаш бўлиб ўтди. Анжуманда солиқ идораси раҳбарлари, туман ҳокимлари, тегишли вазирликлар мутасаддилари, савдо-саноат палатаси етакчилари, хусусий тадбиркорлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этишди.

Тадбирни очар экан, Собир Раҳимов тумани ҳокими Бахтиёр Ҳакимов Юртбошимизнинг мазкур Фармонлари ва Қарори тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш, улар томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш, ҳуқуқий ва молиявий жавобгарлик масаласини тартибга солиш, кичик фирма ҳамда шу типдаги корхоналар фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасида ҳуқуқий асосни яратиб берганлигини таъкидлади. Дарҳақиқат, жорий йилнинг 1 июлидан бошлаб тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик ишларини текшириш, керак бўлганда тафтиш этиш фақатгина давлат солиқ хизмати идоралари томонидан амалга оширилади.

Кези келганда шуни ҳам айтиш лозимки, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, хорижий инвесторларни жалб этиш, экспортбоп маҳсулотларни кўпайтириш борасида, Собир Раҳимов тумани пойтахтимиздаги бошқа туманларга нисбатан салмоқли ўринни эгаллайди. Жумладан, шу йил 1 июнь ҳолатига кўра, туманда 2885 та хўжалик юритувчи корхоналар рўйхатдан ўтказилган бўлиб, улардан 2099 таси фаолият юритмоқда. Бундан ташқари 2510 та кичик ва хусусий бизнес субъектлари рўйхатга олиниб, 1735 таси иш юритмоқда. Туман миқёсида хорижий инвесторлар иштирокида 160 та қўшма корхона рўйхатга олинган бўлиб, 112 таси фаолиятини тўлиқ йўлга қўйган. 2005 йилнинг январь-май ойларидан Туркия билан ҳамкорликда ташкил этилган учта қўшма корхона фаолият олиб бормоқда. Мана шу қўшма корхоналар ҳисобига 2500 та қўшимча иш ўринлари ташкил этилади. Йил охиригача қўшимча 3000 та янги иш ўринлари яратилиши кўзда тутилган. Туман бўйича кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг умумий ишлаб чиқариш ҳажмидаги улуши 65 фоизни ташкил этади.

Энди бевосита тадбир тафсилотлари ҳақида тўхталадиган бўлсак, унинг баҳс-мунозара, мулоҳазаларни ўзаро ўртоқлашиш руҳида ўтганлигини таъкидлаш лозим. Анжуманда тадбиркорлар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар. Айниқса, тадбиркорлик субъектлари томонидан қонунни бузиш, четлаб ўтиш ҳоллари учраган тақдирда қандай чоралар кўрилиши кўпчиликнинг эътиборини тортди. Эндиликда, уларнинг фаолиятини текшириш мобайнида солиқ ва валютага оид жиноятлар аён бўлса жиноий жавобгарлик масаласи Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши кураш департаменти томонидан ҳал этилади. Шу маънода Собир Раҳимов туманида ҳам бу борада бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Бир сўз билан айтганда давлатимиз раҳбарининг қабул қилган мазкур учта Фармони ва Қарори мамлакатимизда тадбиркорлик субъектлари эркинлигини кафолатлаш, фуқаролар фаровонлигини таъминлаш, инфра тузилмани янада мустаҳкамлаш йўлидаги табиий жараён эканлиги шубҳасиздир.

Хидирали ПАНЖИЕВ

Таълим

МАГИСТРАНТЛАРГА ДИПЛОМЛАР ТОПШИРИЛДИ

Мамлакатимизда айни кунларда барча олий ўқув юртларида талабаларга диплом топшириш маросими бўлиб ўтмоқда.

Жумладан Тошкент Давлат юридик институтини бу йил магистратура босқичини 10 та ихтисослик бўйича 182 нафар ҳуқуқ магистри тамомлади. Куни кеча институтда ушбу битирувчи магистрларга дипломларни топшириш маросими бўлиб ўтди.

Маълумки, мамлакатимизда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастурининг иккинчи босқичи белгилаб берган асосий вазифалардан бири таълим сифатини ошириш ва рақобатбардош кадрлар тайёрлашдан иборат. Буни амалга ошириш учун таълим муассасаларининг моддий-техника ва ахборот базаси мустаҳкамланмоқда, таълим тизимларида илғор педагогик ва ахборот технологиялари кенг жорий этилган, ўқув -тарбия жараёнлари янги дарсликлар, адабиётлар билан таъминланган. Мазкур институтда ҳам Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ва «Таълим тўғрисида»ги Қонунда белгиланган вазифаларни амалда татбиқ этиш борасида самарали ишлар олиб борилмоқда, шунингдек талабаларнинг ҳар томонлама чуқур билим олишларига катта эътибор қаратилган.

— Бу йил институт битирувчилари орасида иқтидорли, ҳар томонлама етук, қобилиятли ёшлар кўпчиликни ташкил қилади. Биз бундай келажаги порлоқ талабаларимиз билан фахрланамиз,— дейди институт магистратура марказининг декани Самад Ҳамроев.— 182 нафар магистрларимиз орасида 2 нафари Ўзбекистон Республикаси Президентининг стипендиати, 9 нафари Навоий номидаги Давлат стипендиати, 1 та Зулфия номидаги Давлат мукофотининг совриндори мавжуд. Ҳозирги кунда магистрантларнинг 11 нафари аспирантурада ўқишни давом эттириш истагида. Қолганлари эса корхона ва ташкилотлар шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларда, Олий суд, хўжалик суди, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси тизимларида, Адлия вазирлиги ва унинг жойлардаги бошқармаларида ўз фаолиятларини давом эттирадилар. Шуни қувонч билан таъкидлаш жоизки, Р.Ҳакимов, А.Ҳошимхонов, Н.Мейлиева, М.Ҳусанова сингари магистрларимиз, шунингдек, Будапештда, Болгария, Япония сингари хориж давлатларидаги нуфузли университетларда таҳсил олиб қайтган А.Бозоров, Х.Холиқова, В.Ўринов каби магистрларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Албатта юрт таянчи ва келажаги бўлган ёшларимиз институтда олган бор билим ва тажрибаларини эндиликда Мустақил Ўзбекистонимизнинг фаровонлиги, равнақи ва тараққиёти йўлида сарфлайдилар.

Дилором ИКРОМОВА

СУРАТДА: Тошкент Давлат юридик институтининг магистрантлари.

Наталья Семёнова олган сурат.

Компьютер ўйинлари билимдонлари аниқланди

Тошкентда компьютер ўйинлари бўйича Миллий финал босқичи ўтказилишига бағишланган World Cyber Games 2005 Uzbekistan Preliminary саралаш турнирининг учинчи Ўзбекистон чемпионати бўлиб ўтди. Мусобақа Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги, «Ўзбектелеком» акционерлик компанияси, «Samsung Elektronics» компанияси ва «InfoCOM.UZ» журнали томонидан ташкил этилди.

Чемпионатнинг очилиш маросимида иштирок этган Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директори А.Орипов замонавий ахборот технологиялари жамиятимиз, айниқса ёш авлод учун алоҳида муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Бу борада мамлакатимизда Президент Ислом Каримовнинг 2002 йил 30 майдаги «Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида»ги фармони изчиллик билан амалга оширилмоқда.

World Cyber Games 2005 Uzbekistan Preliminary турнири компьютер ўйинлари бўйича Ўзбекистоннинг расмий чемпионати ва жаҳон чемпионатининг саралаш турнири ҳисобланади.

Чемпионатнинг ҳудудий саралаш турнирлари ўтган йилдаги каби республикамизнинг бешта шаҳри — Бухоро, Самарқанд, Наманган, Фарғона ва Тошкентда ўтказилди. Саралаш турнирининг пойтахтимиз ва ҳудудларда ўтказилган кескин ҳамда муросасиз беллашувларида барча иштирокчилар бир-бирларига муносиб рақиб эканликларини намойиш этди. Чемпионатнинг ташкилий қўмитасидан олинган маълумотга кўра, бу йил саралаш турнирларида Ўзбекистоннинг барча вилоятларидан уч мингдан ортиқ геймер қатнашди.

Ҳудудий саралаш турнирлари якунларига кўра тўртта ўйин бўйича 64 нафар финал иштирокчиси (жумладан ҳар бирида беш ўйинчидан иборат 8 жамоа) аниқланди. Бунда финал қатнашчиларига бериладиган квоталарнинг 50 фоизи Тошкентда ўтказиладиган турнир учун ажратилди. Чунки ўйинчиларнинг ярмидан кўпи айнан пойтахтимизда ўтказилган беллашувда куч синашди.

Need for Speed: Underground ўйини бўйича Дониёр Шомузаффаров ғолиб деб топилди. StarCraft (r): Brood War (tm) ўйини бўйича Вячеслав Югай, WarCraft (r) III: Frozen Throne 3 ўйини бўйича Георгий Горбенко ғалаба қозонди.

Half-life (tm): Counter-Strike 1.6 ўйини бўйича эса Сергей Припусков, Андрей Ли, Владимир Содиқов, Александр Юдович ва Артур Аксановдан иборат жамоа ғолиб чиқди.

Ғолиблар компьютер ўйинлари бўйича Ўзбекистон чемпионатининг олтин медаллари ҳамда ноябрда Сингапурда ўтказиладиган WCG 2005 жаҳон гранд-финалида иштирок этиш ҳуқуқини берадиган йўлланмаларга сазовор бўлди.

Жамшид РАУПОВ, ЎзА мухбири

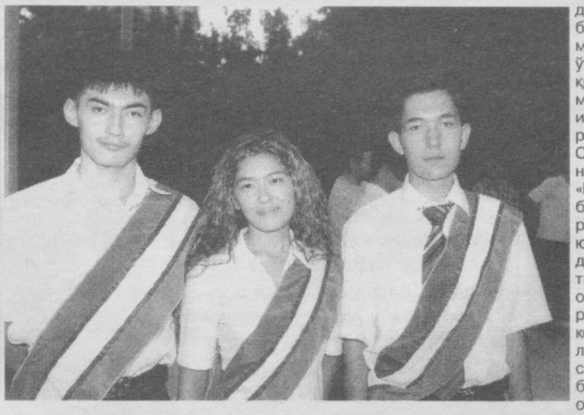

ИСТИҚЛОЛ УМИДЛАРИ

Давоми. Боши 1-бетда.

«Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди», «Биз ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон», «Биз ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмаганмиз ва бўлмаймиз ҳам» — байрамнинг асосий ғоясига айланган бу сўзлар унинг ҳар бир иштирокчиси тили ва дилида янгради ва албатта бундай манзара тадбирга алоҳида руҳ бахшида этиб, инсоннинг ўз Ватани, халқи, она юртига, оиласи ва устозларига бўлган садоқати намойиши бўлди десак муболаға бўлмайди. Бу борада айниқса ёшларнинг чеҳрасида ватанпарварлик кайфияти яққол сезилиб турганини ғурур ва ифтихор билан таъкидлаш зарур. Шубҳасиз, бу бугунги кунда фарзандларимиз биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлишлари учун қилинаётган барча саъй-ҳаракатларга жавобан миннатдорчилик белгисидир.

Ўз навбатида, ташкилотчилар — Халқ таълими, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, «Ўзбекнаво» эстрада бирлашмаси, Ўзтелерадиокомпания ва «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан театрлаштирилган байрам дастури ёшлар ёдида унутилмас кун сифатида узоқ сақланиб қолиши учун уни сермазмун ва қизиқарли ташкил этишга ҳаракат қилганларини ҳам айтиб ўтиш ўринли. Аввалги йиллардан фарқли ўлароқ, бу сафар битирувчилар кечаси дастурига кўплаб ноанъанавий йўналишдаги чиқишлар киритилди.

Тадбир тантанали равишда Ўзбекистон мадҳияси билан очилди. Мамлакатимиз мадҳиясини битирувчиларнинг ўзлари, аниқроғи 890 нафар аълочи ўқувчилар ижро этишди. Ёш авлодга ўз тилак ва истакларини Ўзбекистон Қаҳрамонлари Абдулла Орипов ва Эркин Воҳидов билдиришди. Ўзбек эстрадасининг таниқли хонанда ва созандалари, ҳаваскор ижодий гуруҳлар ҳам битирувчиларни ўзларининг тинчлик, Ватан, муҳаббат ҳақидаги куй-қўшиқлари билан хушнуд этди. Халқимизнинг асл фарзандлари, Ватан ҳимоячилари бўлмиш ҳарбий хизматчилар ва билим юрти курсантларини ёшларимиз қувонч билан қарши олдилар. Ёш бўлишига қарамасдан, она юрт олдидаги бурч, садоқат тушунчаларини англаб етган, республика ва халқаро тоифадаги спортчиларимиз — 8 — 12 ёшли каратэ усталари ҳам узоқ олқишлар остида кутиб олинди.

Ранг-баранг байрам саҳналари бирин-кетин чиқишларда давом этди. Шубҳасиз, улар орасида ўқитувчи ва ота-оналарнинг ўз шогирди ва фарзандларига тилакларини катта саҳнада, миллий куй оҳанглари остида рақсга тушиб ифода этишга ҳаракат қилганлари кўпчиликни уларга жўр бўлишга ундади. Ўғил-қизларимиз эса бунга жавобан уларни гулларга кўмиб ташлади. Ҳа, бу дақиқалар нечоғлик ҳаяжонли бўлганини фақат шу тантаналарда бевосита иштирок этган ва унинг ҳар бир лаҳзасини яқиндан кузатгангина ҳис этиши мумкин эди...

Дастлабки маълумотларга қараганда, бу йили битирувчи ёшларнинг 50 фоиздан зиёди асосий фанлардан ташқари, хорижий тилларни ҳам пухта ўзлаштирган. Алиёр Каримов инглиз тилига болаликдан қизиққан, тил бўйича асосий билимни эса пойтахтимиздаги 9-мактабда олган. Бугунги кунда у инглиз тилида бемалол сўзлаша олади, айни пайтда эса Тошкент Халқаро Вестминстер университетига кириш мақсадида инглиз тилидаги ўқув қўлланмалари асосида тайёргарлик кўрмоқда.

— Оилада учинчи, кичик фарзандман. Катта акам юридик институтни тамомлаган, ўртанчаси ирригация олий ўқув юртида таҳсил олади. Мен эса халқаро иқтисодчи бўлмоқчиман, шунинг учун Вестминстер университетини танладим, — дейди Алиёр. — Имтиҳонлар осон эмас, лекин ўзимда ишончни сезиб турибман... Бугунги кунда кўп давлатларнинг, шу жумладан Ўзбекистоннинг ҳам иқтисодиёти илмий изланишларга муҳтож. Шу ният билан келажакда иқтисодий тадқиқотлар йўлида илмий иш билан шуғулланиш ниятим ҳам йўқ эмас.

Муҳаббат Абдуллахўжаева ҳуқуқ соҳасига ихлос қўйган ва бу борада таълимни Москва тадбиркорлик ва ҳуқуқ академиясининг Тошкент бўлинмасида олмоқчи. Қарангки, мамлакатимизда шундай олий ўқув юрти мавжудлигини биз суҳбатдошимиздан билиб олдик.

— Ҳозирда мен ушбу академия қошидаги махсус курсларда таҳсил олиб, асосий имтиҳон — Россия тарихи бўйича билимларимни чуқурлаштирмоқдаман, — дейди Муҳаббат. — Биз, ёшлар учун мамлакатимизда ўқиш ва ишлаш борасида барча шарт-шароитлар яратилган, талай имкониятлар мавжуд. Афсуски, айрим тенгдошларим ўзларининг омадсизликларини ҳаётимиздаги умумий қийинчиликлар билан боғлашга ўрганиб қолган. Бироқ айтингчи, қийинчиликлар қаерда йўқ? Тан олишимиз керакки, агарда етарли даражада билимимиз бўлмаса, ҳеч ким шунчаки институтга қабул қилмайди. Биз дастлабки омадсизлигимиз олдида чекинмасдан, балки уларни енгиб ўтишга ҳаракат қилишимиз, шунингдек аксарият ҳолларда йўлимизда тўғаноқ бўлаётган ўз дангасалигимиздан холис бўлишимиз лозим. Тўғри, ҳаммага ҳам бирдек омад кулиб боқмаслиги мумкин, лекин ҳаракатни ҳеч ҳам сўндирмаслик лозим. Олдинга интилганга эса ҳаётнинг ўзи мадад бўлади...

Суҳбатдошларимизнинг кўпчилиги ўз келажагини журналистика билан боғлаш истагида бўлаётгани бизни, албатта, қувонтирди. Улар орасида 235-мактаб битирувчиси Ёқутхон Сулаймонова ҳам бор. Синфдошлари ва ўқитувчиларининг фикрига қараганда, Ёқутхон аълочи, кўп нарсаларга қизиқувчан қиз ва ўзини бошқа соҳаларда ҳам намоён эта олади, қолаверса, бу борада унинг қобилияти чексиз экан.

— Лекин мен журналист бўлмоқчиман ва шуни ишонч билан айтишим мумкинки, бу касбни танлаётган ҳар бир киши ҳар томонлама билимга эга бўлиши ва ўз фаолияти давомида фақат бир йўналишда қотиб қолмаслиги керак, — дейди катталарга ўхшаш фикр юритиб Ёқутхон. — Нима учун мен журналистикани танладим? Қайсидир маънода ҳаёт йўлимни танлашда менга «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ёрдам берди. Ушбу ҳаракатнинг дастлаб аъзоси, кейинчалик мактабда ва туман миқёсида етакчиси бўлиб, ҳаёт нечоғлик кўп қиррали эканлигини англашга ҳаракат қилдим ва бу борада ўзим учун кўп нарсани кашф этдим. Энг муҳими, жамоат ишларим ўзимга, ўз кучимга бўлган ишончни мустаҳкамлашга ёрдам берди. Тенгдошларим билан ҳар доим мактабдан бўш вақтимни самарали, фойдали ўтказишга ҳаракат қилганмиз. Ўйлайманки, бу ўзининг ижобий натижаларини бера бошлади. Синфдошларимнинг кўпчилиги, «Камолот» ҳаракати бўйича тенгқурларим ҳам олий ўқув юртларида ўқишни давом эттириш истагида. Уларга орзу-ниятлари рўёбга чиқишида, келажаги буюк давлатимизнинг муносиб фарзандлари бўлиб етишларида омад тилайман...

Алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, бугунги кунда ёшларимизнинг ўз келажагига бўлган муносабати анча ўзгарган. Сир эмас, ўз вақтида уларнинг аксарияти банк, солиқ, божхона тизимида фаолият юритишни мақсад қилар эди. Тўғри, мамлакатимиз иқтисодиёти ривожини бу соҳаларсиз тасаввур қилиш қийин. Лекин ҳозирда ўсмир ёшларимизнинг юқори технологиялар, табиий фанларга бўлган қизиқишлари ортиб бораётганини кузатиш мумкин. Эгизак опа-сингиллар Лена ва Оля Сидоровалар (260-мактаб) ота-онаси танлаган йўлдан бориш ниятида. Лена Ўзбекистон Миллий университетининг компьютер технологиялари факультетига кириб ўқимоқчи, Оля эса онасининг касби — геофизик бўлиб, кейинчалик бу соҳада илм билан шуғулланиш хоҳиши бор. Влад эса (94-мактаб) Прокузинлар сулоласининг тўртинчи авлоди давомчиси сифатида адлия соҳасида фаолият юритишни қарор қилган.

—Ўн бир йил давомида бизнинг шўхликларимизга, баъзи пайтларда ўқишга бўлган бефарқлигимизга чидам билан, бардош бериб келган ўқитувчиларимга самимий миннатдорчилигимни билдирмоқчиман. Ишонаманки, уларнинг ўгитлари эртанги ҳаётимизда ас қотади, — дейди Влад. — Мактабда олган билимларим мукаммал, лекин бахт қушига ишонаман. Агарда бахт кулиб боқса, демак менга Тошкент Давлат юридик институтида ўқиш насиб этади... 40 нафар синфдошларим ҳам олий ўқув юртларига киришни режалаштирган, уларга омад тилайман.

Азизжон Қўчқоров (302-мактаб) ким бўлишни шу дамда, байрам давомида белгилаб олганини ҳаяжон билан айтди.

— Биз, битирувчилар учун уюштирилган бу ҳақиқий байрам кечасида, тенгқурларим билан хурсандчилик қилиб, кўтаринки кайфият улашилаётган бир пайтда мени тўсатдан ўзимга нисбатан қандайдир салбий туйғу чулғаб олди. Бугун мен мустақил ҳаётга илк қадам қўяяпман, аммо бунинг эвазига ўқитувчиларимга нима бера олдим? Афсуски, бу ҳақда вақтида ўйламаган эканман. Шу боис бугун, шу дамда ўз олдимга Педагогика университетига ўқишга кириб, устозларим олдидаги бурчни адо этишга, уларга муносиб шогирд бўлишга аҳд қилдим...

— Бундай ҳолат ёшларимизда тез-тез учраб туради. Ўтиш даврида ўсмир ўғил-қизларимиз ҳис-ҳаяжонга тўлиб-тошган бўлади ва бу табиийдир, — деди гўё Азизжонни қўллаб-қувватлаб, унинг ҳолатига изоҳ бергандай 260-мактаб директори Галина Ким. — Қолаверса, бундай дақиқаларда биз, катталар ҳам, чуқур ҳаяжондан истисно эмасмиз.. Зеро, тарбия берган фарзандларимизнинг эртанги кунига бефарқ бўла олмаймиз ва бу борада том маънода биз, ўқитувчилар зиммасига катта масъулият юклатилган... Бу йилги битирувчиларимизнинг 70 фоиздан зиёди олий ўқув юртларида ўқишни давом эттириш истагида бўлаётгани мен учун қувонарли ва бунда бизнинг жамоамиз ҳамда бизга доимо кўмакдош бўлиб келаётган ота-оналарнинг хизмати катта, албатта. Мактабимиз Германия ва Жанубий Кореянинг таълим муассасалари билан ҳамкорлик ўрнатган ва бугунги кунда шерикларимиз билан тажриба алмашиб келамиз, ўқувчи ва педагоглар билан алмашиб турамиз. Дарвоқе, бизда инглиз ва корейс тиллари чуқур ўргатилади. Мактабнинг моддий-техник негизини юксалтириш мақсадида ўз кучимиз билан маблағ топишга ҳам ҳаракат қиляпмиз. Хусусан, бир нечта турдаги пуллик хизматлар кўрсатамиз, гул кўчатлари, сабзавотлар етиштириш томорқаси ҳам бор. Буларнинг бари бизни ҳам, ўқувчиларимизни ҳам самарали ишлашга ва ўқишга, хайрли ишларга ундамоқда. Ишончим комилки, битирувчи ёшларимиз, улар келажакда ким бўлишидан қатъи назар, жамиятимизда ўз ўрнини топа олади...

Пойтахтимиздаги 94-мактабнинг 114 нафар битирувчиси ҳам олий ўқув юртларига киришга тайёргарлик кўрмоқда, улардан 20 нафарига эса етуклик шаҳодатномалари анча илгарироқ топширилди, сабаби — улар айни пайтда абитуриент сифатида Россия, АҚШнинг нуфузли олий ўқув юртларида имтиҳон синовларидан ўтаётир.

— Мактабимиз математика, физика, инглиз тилига ихтисослашган, — деди биз билан суҳбатда мактаб директори Оксана Пономарева. — Келажакда тажриба майдончаларини очишни режалаштирмоқдамиз. Бундан мақсад — бошланғич синфларданоқ болаларнинг қобилиятини ўрганиб, кейинчалик уларни махсус гуманитар ёки табиий фанларга йўналтиришдир. Фурсатдан фойдаланиб, таъмирлаш ишларида бизга бевосита ёрдам бериб келаётган шаҳар ҳокимлигига, барча ҳомийларимизга миннатдорчилигимни билдирмоқчиман. Дарвоқе, Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурига мувофиқ 2009 йилда мактабимизда тубдан таъмирлаш ишлари режалаштирилган. Шубҳасиз, бундай саъй-ҳаракатлар ўзининг ижобий натижаларини беради, ўқувчиларимизнинг таълим олиш даражаси сифатини оширишда ҳам катта кўмак бўлади.

Шаҳар Халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи ўринбосари Абдуманноп Собировнинг таъкидлашича, давлатимиз томонидан мактаб таълимини такомиллаштириш масалаларига қаратилаётган эътибор, тегишли давлат дастурининг татбиқ этилиши, ҳақиқатан ҳам, амалиётда ўзининг дастлабки меваларини бермоқда.

— Ўтган йил якунлари бўйича мактаб битирувчиларининг 47 фоизи олий ўқув юртларига кирган бўлса, бу сафар мустақил ҳаётга илк қадам қўяётган ўғил-қизларимизнинг 70 фоиздан зиёди турли университет ва институтларда таҳсил олиш истагини билдирмоқда, — дейди Абдуманноп Собиров. — Бевосита таъмирлаш-қурилиш ишларини оладиган бўлсак, янги ўқув йилига 35 та шаҳар мактаблари янги замонавий кўринишга эга бўлади. Уларни капитал таъмирлаш ишларига бюджет ҳисобидан 4 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди, объектлардаги ишларни якунига етказиш, шу жумладан уларни жиҳозлашга бюджетдан қўшимча яна 2 миллиард сўм ажратилмоқда. Келгуси йилда эса пойтахтимизда битта янги мактаб қурилиши, шунингдек яна 35 та мактабни тубдан таъмирлаш кўзда тутилмоқда. Бу катта ҳажмдаги ишлар ўз навбатида катта маблағни талаб этади. Бундай саъй-ҳаракатларни эса давлатимиз томонидан ўсиб келаётган авлодга кўрсатилаётган ғамхўрликнинг бир дебочаси дейиш мумкин.

...Байрам поёнига етиб борарди. Унинг якуний дақиқаларида сўнгги қўнғироқ чалинди. Унинг жарангдор товуши, шубҳасиз, шаҳримиз бўйлаб узоқ-узоқларга тарқалгандай бўлди. Сўнгги қўнғироқ бу битирувчилар учун шунчаки бир белги эмас, балки авваламбор тинчлик, бирдамлик, барқарорлик ва ёрқин келажакка интилиш рамзи ҳамдир. У мустақил ҳаётга илк бора қадам қўяётган ўсмир ёшларни, шунингдек, биз, катталар учун ҳам чуқур маънони англатади. Зеро, мактаб остонасини бир пайтлар ҳар биримиз босиб ўтганмиз ва айнан шу муқаддас даргоҳда катта билим орттириб, мустақил ҳаётга йўлланма олганмиз. Бундай ҳаяжонли дамларни ҳеч унутиб бўлмас...

«Истиқлол умидлари — 2005» тантаналарида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари Т. Худойбергенов, Х. Султонов, Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари Р. Қосимов ва Тошкент шаҳар ҳокими А. Тўхтаев иштирок этди.

Ильмира ЗАЙНУТДИНОВА.

СУРАТЛАРДА: «Истиқлол умидлари — 2005» тантаналаридан лавҳалар.

Ҳакимжон Солиҳов олган суратлар.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Ҳар куни ишга бориб келишим учун қўшни маҳалла ҳудудини яёв кесиб ўтишга тўғри келади. Баъзида хаёл билан, баъзида шошилиб, баъзида бемалол қадам ташлаганча автобус бекатига етиб оламан.

"Табассум" маҳалласи марказидан ўтиб борар эканман, ҳали таъмирлаш ишлари олиб борилаётган маҳалла биносининг атрофи доимо болали аёллар ёки нуронийлар билан гавжумлигига кўзим тушади.

Ҳа, Собир Раҳимов туманидаги беш ярим минг нафардан зиёд аҳоли истиқомат қиладиган "Табассум" маҳалласи аҳолисининг юзларига табассум энганига анча бўлди. Миркомил Раҳмонбердиев бу маҳаллага раис этиб сайланишидан аввал 3-4 йиллари маҳалла идорасининг ўрнидаги кичкина хонада аҳолини қабул қилишга ҳам шароит йўқ эди. Хусусий тадбиркор, инсоний фазилатларга эга Миркомил ака аввало маҳалла аҳли билан тил топишди. У кам таъминланган, етим-есир, ногирон ва ёлғиз, бева-бечораларнинг ҳолидан хабар олди, уларнинг кўнглини кўтарди.

Маҳалла фаоллари билан ҳамжиҳатликда маҳалла марказини янгилаш ишларини бошлаб юборди. Озгина вақт ичида барча қулайликларга эга, анча хоналардан иборат янги бино қад кўтарди. Унинг ёнига новвойхона ва сартарошхона қўшилди.

— Маҳалла аҳлининг ташвиши-менинг ташвишим, — дейди Миркомил ака. — Ҳудудимизда тинчлик-осудалик сақланишига, нотинч оилани яраштиришга, икки чиқишмаган қўшниларни муросага келтиришга, ёки бирор беморнинг ҳолидан хабар олишга интиламан. Бирор хонадоннинг тинчлиги, ёки беморнинг соғайганлигини кўрганимдан сўнг, чарчоқлар ҳам эсдан чиқиб кетади.

Ҳа, маҳалла ҳудудида истиқомат қилаётганлар 1496 хонадонни ташкил этади. Аҳолининг 3340 нафари аёллар, 602 нафари мактаб ёшидаги, 509 нафари 18 дан 28 ёшгача, 379 нафари 6 ёшгача болалардир. 2 ёшгача нафақа оладиган кам таъминланганлар 26 та, 18 ёшгача нафақа оладиганлар 76 та, умумий нафақа олувчилар сони эса 1805 оиладан иборат.

Маҳаллада 27 нафар ёлғиз, 73 нафар боқувчисини йўқотган, 16 нафар ногирон, 11 нафар уруш фахрийлари мавжуд бўлиб, ҳар анъанавий ва миллий байрамларда маҳалла фаоллари ва ҳомийлар томонидан уларнинг ҳолидан хабар олинади. Аҳолининг оилавий шароити ўрганилиб, одилона моддий ёрдамлар таъсис этилади.

Маҳалла ҳудудида олиб борилган кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш, мевали ва манзарали дарахтлар ўтказиш, дарахтларга шакл бериш ишларининг туман ҳокимлиги билан ҳамкорликда бажарилганини ҳам айтиб ўтиш жоиз. Айниқса, ҳомийлар ёрдамида маҳалладаги барча уйларнинг томлари шифер билан ёпилиб, ертўлалар тозаланиб, чириган канализация қувурларининг янгиланиб берилгани айни муддао бўлди. Аҳолининг яшаш шароитини яхшилаш, уларга қўлдан келганича ёрдам бериш, эл осойишталиги йўлида хизматларини аямаётган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Руфия Миньчикова, хотин-қизлар комиссияси раиси Насиба Сагатова, участка нозири Толмас Оқмирзаев, шунингдек Марям Соатова, Эркин Сайдалиев, Анвар Ҳакимов, Носир Валиев, Қурол Отахонов каби халқпарвар, жонкуяр, саховатли, заҳматкаш кишилар эл дардига малҳам бўлмоқдалар.

Бундан ташқари маҳаллада мунтазам ўтказилиб борилаётган турли тадбирлар ва давра суҳбатлари, ёш оилаларга маслаҳатлар, камқонликнинг олдини олиш ва аҳоли саломатлигини назорат қилиб бориш борасида ҳам айтса арзигулик ишлар амалга оширилмоқда. Туман ҳудудида жойлашган 33-поликлиника ва республика Скрининг маркази билан ҳамкорликда гинеколог, дерматолок, болалар шифокори, терапевт, эндокринолог ва бошқа шифокор мутахассислар билан аҳоли ўртасидаги давра суҳбатлари ёки маънавиятимиз мазмуни бўлмиш ҳар хил, тарбиявий жумладан, "Энг яхши хонадон", "Энг яхши қайнона", "Энг яхши келин", "Энг тотув оила" мавзуларида ўтказилган танловлар фикримиз исботидир.

Икки нафар участка нозири, 10 нафар маҳалла посбонлари айниқса Андижонда бўлиб ўтган воқеалардан сўнг ҳушёрликни янада кучайтирдилар. Улар хонадонларда юриб паспорт тизими, ноқонуний яшаётганларни аниқлаш, маҳаллада профилактик ҳисобда турувчилар, оилавий жанжал, ичкиликбозлик, гиёвандликка қарши аҳоли билан якка тартибда иш олиб бораётганлари натижасида жорий йилнинг биринчи ярмида ҳали бирор оилавий жанжал ёки тўпалон, ўғрилик кузатилмади.

Буларнинг барчаси албатта аҳоли ўртасида "Огоҳликка даъват", "Ўз уйингни-ўзинг асра", "Гиёвандликка қарши курашайлик", "Ичкиликнинг ёмон оқибатлари", "Осойишталик-соф ниятим" мавзуларида олиб борилган тарғибот ва ташвиқот ишларининг самарасидир.

— Яқин кунларда, — дея сўзини давом эттиради Миркомил ака, — маҳалла маркази ёнгинасида маҳалла мажмуаси қурилишини бошлаш арафасида турибмиз. Ахир биздан нима қолади. Инсондан авлодларга яхши фазилат, яхши иймон-эътиқод, яхши амал ва яхши иморатлар қолса, келгуси авлодлар бизни эслаб, руҳимизни шод қилганига нима етсин. Ахир буюк бобокалонларимиз бўлмиш Амир Темир, Бобур каби улуғларимиздан ҳам буюк санъат намуналари бўлмиш бетакрор иморатлар қолганку. Бу амаллар бизга албатта мерос бўлиб қолиши керак. Маҳалламиз қанча обод ва осойишта бўлса бу бизнинг фахримиз эмасми?

Дарҳақиқат, яхшилик, савоб, меҳр-мурувват каби қадриятларимиз ана шундай давом этар экан, сахий инсонларимизнинг бағрикенглиги дунё қадар ўз қамровини кенгайтираверади.

Марям АҲМЕДОВА

Маҳалланг — ота-онанг

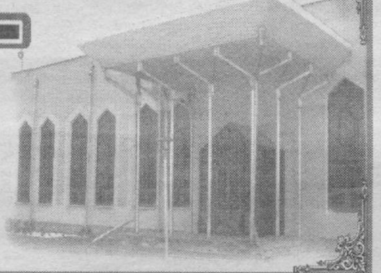

Айни дамларда шаҳримизнинг қай бир маҳалласига борманг теварак-атрофнинг озодалиги, хайрли юмушларни кўриб кўнглингиз кўтарилади. Учтепа туманидаги "Оқмачит" маҳалласига йўлингиз тушиб қолса албатта бир кириб ўтишдан вақтингизни қизғанманг, озода, саранжом-саришта, файзли хонадонлар оралаб бир зумгина кезсангиз афсус қилмайсиз. Бу ерда ибо-ҳаёли келинлар, бўй етган қизлар борлигидан дарак бериб ўзбегимнинг буюк фазилати, урф-одатини улуғлаган ҳар бир хонадонда сувлар сепилган, супуриб-сидирилган, жамбулу райҳонлар гуркираб атрофга муаттар бўйларни таратиб турибди.

— Маҳалламизда 2020 нафар аҳоли, 669 та оила, 354 та хонадон мавжуд, — дейди хайрли ишлар бошида турган маҳалла фуқаролар йиғини раиси Саъдулла ака Ибрагимов биз билан суҳбатда. — Ўтаётган йилимизнинг Сиҳат-саломатлик йили деб номланишининг ўзиёқ ишимизда катта ўзгаришлар қилишга туртки бўлди. Аввало йил режасини тузиб олиб, якка-ёлғиз кам таъминланган оилалар, ногирон, ёрдамга муҳтожларга эътиборни қаратиб, уларнинг соғлиғини тиклаш, ишга ёки ўқишга киришларига ёрдам бериш, байрам кунларида совға саломлар билан йўқлаш, моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашни ўз олдимизга мақсад қилиб иш олиб боряпмиз.

Албатта маҳалла оқсоқолининг бир ўзи ҳеч нарсага эриша олмайди, маҳалла фаоллари, хотин-қизлар комиссияси раиси Турғуной Аҳмедова, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи Наргиза Шамсиева, посбонлар сардори Шоносир Умаровлар барча ишларга бош-қош, ҳеч кимнинг эътибордан четда қолишига йўл қўйишмайди. Айниқса биз уруш ва меҳнат фахрийларига алоҳида ҳурмат ва эъзоз кўрсатишни бурчимиз деб биламиз. Шунинг учун ҳам маҳалламиз фахри бўлган А.Ғофуров, Ш.Убайдуллаев, Қ.Юнусов ва О.Тошпўлатовлар доимо тадбирларимизга бош-қош бўлиб, ёшларимизга ҳаёт сабоқлари, уруш йилларида кўрган-кечирганлари, ўша вақтдаги оғир турмуш тарзи ҳақида гапириб берадилар, тинчликнинг қадрига етиб, она Ватанни севиш унинг бир кафт тупроғи ҳам азиз ва муқаддаслигини тушунтирадилар. Биз уруш қатнашчиси, 85 ёшни қаршилаган табаррук нуроний Ортиқ ота Тошпўлатов хонадонида бўлганимизда, отахон бу кунларга кимлар етди, кимлар етмади, илоҳим юртимиз тинч, элу юртимиз омон бўлсин дея дуога қўл очдилар.

— Умр бўйи ҳалол меҳнат қилдим, — дейдилар отахон тўлқинланиб. — Уруш даҳшатлари, азобу уқубатларини кўрдик. Пешонамизда шунча йил умр ёзилган эканки ажал комидан омон қайтдик. Эҳҳе, қанча-қанча мард ўғлонларимиз тупроққа тенг бўлди. У кунларни эслашнинг ўзи оғир. Оллоҳга беадад шукрки, мустақилликни кўриш, инсонга ҳурмат-эътибор кўрсатиладиган замонда яшаш ҳам насиб этди. Илоҳим юртимиз тинч бўлсин, кексаларимизни беминнат йўқлаб турган ҳазрати инсонларнинг эса икки дунёлари обод бўлсин.

Биз ҳам имкониятдан фойдаланиб савобли юмушларнинг бошида туриб, эл-юрт дуосини олиб юрган барча саховатли инсонларга омадингиз ҳамиша бароридан келсин, мартабангиз улуғ бўлсин дея ният билдириб қоламиз.

Шоҳида МАҲМУДОВА

Ўрнак олса арзийди

БЕМИННАТ КЎМАК — МАҚСАДИМИЗ

Азалий қадриятлар ўчоғи бўлмиш маҳаллаларда ободонлаштириш, атроф-теваракни гулу-чаманзорга айлантириш, фуқароларнинг оғирини енгил қилиб, ёрдамга муҳтожларга саховат кўрсатиш каби эзгу фазилатлар тобора бўй кўрсатмоқда, кекса-табаррук инсонларнинг кўнгли кўтарилиб, уруш ва меҳнат фахрийларининг ҳолидан мунтазам хабар олинмоқда.

СУРАТДА: уруш фахрийси, 85 ёшни қаршилаган Ортиқ ота Тошпўлатов набиралари даврасида.

Гулла, яшна — азиз масканим

ЯНГИ ГУЗАР ОЧИЛДИ

Ватан ичра кичик Ватан ҳисобланмиш маҳалланинг халқимиз тинчлиги-осойишталиги, ёш авлоднинг маънан ва руҳан баркамол, жисмонан бақувват бўлиб вояга етишларида қўшаётган ҳиссаси беқиёсдир. Мустақиллик йилларида маҳаллаларга кўрсатилаётган катта эътибор туфайли у тобора чирой очиб, нуфузи ҳам ортиб бормоқда. Замонавий, барча қулайликларга эга маҳалла гузарлари, маданий-маиший масканлар қурилиб халқ хизматига топширилмоқда. Айни кунларда улуғ ва азиз — Мустақиллик байрамимизнинг 14 йиллиги ва "Сиҳат-саломатлик йили" давлат дастури ижроси йўлидаги эзгу юмушлар янада қулоч ёзмоқда. Куни кеча Учтепа туманидаги Хондамир маҳалласида ҳам ана шундай шодиёна маҳалла гузарининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

Кўрганда кўз қувнайдиган, маҳалла оқсоқоли, хотин-қизлар комиссияси раиси, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, қўйингчи, маҳаллада хайрли ва эзгу ишларни амалга оширишга кенг шарт-шароитлар яратилган, зарур жиҳозлар билан таъминланган янги маҳалла гузарига ҳавас қилса арзийди. Маҳалла-кўй бирдамлиги, саховатли, савобталаб тадбиркорлар, шаҳар ва туман ҳокимлиги, "Маҳалла" жамғармаларининг бевосита кўмаги билан бунёд этилган ушбу гузар маҳалладошлар элу юрт фаровонлиги йўлида узоқ йиллар хизмат қилиши аниқ.

Тадбирда Олий Мажлис депутати Дилором Тошмуҳамедова, Республика Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси раиси Аъзамжон Гадойбоев, туман ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Азиза Ғиёсова ва бошқалар сўзга чиқиб, ушбу қутлуғ кун билан барчани муборакбод этдилар. Мустақиллигимизнинг 14 йиллигига муносиб туҳфа бўлган гўзал масканнинг қурилишида ўзининг озми-кўпми меҳнати билан иштирок этган ҳар бир қатнашчига эсдалик совғаларини топширдилар.

— Биз учун бу кун унутилмас ва қадрли бўлиб қолади — деди жумладан тадбирда сўз олган маҳалла фуқаролар йиғини раиси Шоҳида опа Бадалова. — Чунки гузаримизнинг қурилиб, ишга туширилишида маҳаллада истиқомат қилувчи ҳар бир оиланинг ҳиссаси бор.

Айтиб ўтиш жоизки, обод ва саранжом-саришта Хондамир маҳалласида 2000 аҳоли, 269 та хонадон, 562 нафар оила тинч-тотувликда яшаб келмоқда. Аҳолининг 60 фоизини ёшлар ташкил этган ушбу ҳудудда куюнчак аёл Шоҳида опа бошчилигида фаоллар ҳар бир оилага кириб боришга, кам таъминланган, ёлғиз, ногирон, бетоб инсонларнинг ҳолидан хабар олиб, уларни моддий ва маънавий томондан қўллаб-қувватлашга ҳаракат қилиб келмоқдалар. Посбону сардорлар, профилактика нозирлари ҳам опага ҳамиша мададкор. Улар ҳамжиҳатликда маҳаллада жиноятларнинг олдини олиш, вояга етмаганларнинг ноқонуний йўлларда адашмаслиги, ўсиб келаётган ёшларнинг соғлом ва тарбияли бўлиб вояга етишларида ўз ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Тадбир давомида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, шириновоз соҳиби Ҳожиакбар Ҳамидов бошчилигидаги гуруҳнинг дилбар хонишлари, тумандаги "Ором" мактаб-боғча кичкинтойларининг шўх рақслари барчага хуш кайфият улашди.

Шоира МУҲАМЕДОВА

СУРАТЛАРДА: Хондамир маҳалласида бўлиб ўтган тадбирдан лавҳалар.

Ҳакимжон Солиҳов олган суратлар.

Бугун мустақил Ўзбекистонимизда яшаб, ўзини шу юрт фуқароси деб ҳисоблаган ҳар бир инсон яқинда Андижон шаҳрида содир этилган мудҳиш хунрезликлар ҳақида нафрат, аччиқ алам билан гапирмоқда, учрашувларда ўз фикрини билдирмоқда.

Учрашувлар

ТИНЧЛИК — УЛУҒ НЕЪМАТ

Яқинда Собир Раҳимов туманидаги Мискин маҳалласида ҳам ана шундай учрашувлардан бири бўлиб ўтди. Тумандаги Ойбек маданият уйи билан ҳамкорликда ташкил этилган ушбу учрашувда туман Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси раиси Саидаҳмад Обидов, маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдумавлон Раҳимов, Ойбек маданият уйи директори Даврон Искандаров, 2-давлат нотариал идораси нотариуси, ҳуқуқшунос Дилбар Қосимова, 180-участка нозири Адҳам Каримов ва маҳалла имом-хатиби Мансур ота Содиқовлар сўзга чиқиб, тинчлик — улуғ неъмат эканлиги, уни асраб-авайлаш, юрт ободлиги, гуллаб-яшнаши йўлида самарали меҳнат қилиш, осудалик билан ўтаётган ҳар бир кунимизнинг қадри нақадар баланд эканлиги, ҳамиша огоҳ ва зийрак бўлиш ҳақида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Тадбирда иштирок этган ота-оналар, ёшлар, маҳалла фаоллари ҳам диний экстремизм, терроризм, гиёвандликнинг фожеали оқибатлари ҳақида эшитган, билганларини мисоллар орқали келтириб, давранинг ниҳоятда жонли ўтишига ўз ҳиссаларини қўшдилар.

Раъно ҲУСАИНОВА,
Тошкент Давлат юридик институти талабаси

Марказлар фаолиятидан

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА МАСЪУЛМИЗ

"Камолот" ЁИҲ Шайхонтоҳур туман бўлими Кенгаши томонидан маҳаллаларда вояга етмаганлар ва ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш, диний экстремизм ғоялари таъсирига кириб қолишнинг олдини олиш, уларни дунёвий ва диний билимларини англашга, экстремизмнинг асл моҳиятини билиб олишларига қаратилган қўлланмалар билан таништириш, тадбирларга ички ишлар идораларида профилактик рўйхатда турувчи тарбияси оғир вояга етмаганлар ва ёшлар, кам таъминланган оилалар фарзандларини жалб қилиш орқали тарбиявий-огоҳлантирув ишларини олиб бориш мақсад қилиб олинган.

Яна ёшларни маънавий фазилатлар, бой маданий меросимиз, тарихий анъаналаримизга, умуминсоний қадриятларга ҳурмат, Ватанга муҳаббат, Истиқлол ғояларига садоқат руҳида тарбиялаш, мутафаккир, машҳур инсонлар ва аллома ҳамюртларимиз билан яқиндан таништириш, ахлоқийликнинг оддий, ҳаётий қоидалари бўлмиш катталарга ҳурмат, кичикларга иззат, оилада бир-бирини эъзозлаш ва ардоқлаш каби фазилатларни доимий равишда шакллантириш ҳам мақсад қилиб олинган.

Ўз маҳалласи, тумани тарихи билан яқиндан таништириш учун "Эски шаҳарда туғилиб ўсган машҳур инсонлар", "Тарихсиз келажак йўқ" мавзуида тадбир, давра суҳбати ва йиғилишлар мунтазам ўтказилиб келинади. Яқинда "Катта боғ" маҳалласида ана шундай тадбирлардан бири бўлиб ўтди.

Йиғилишда "Камолот" ЁИҲ Шайхонтоҳур туман "Маҳалла умидлари" маркази раиси Ш. Умархўжаева, "Посбон" маркази раиси Ж.Жонибеков, туман ИИБ ХООБ инспектори И.Муҳиддинова ва маҳалла фаоллари иштирок этдилар.

— Бундай тадбирлар "Эшонгузар", "Зангиота", "Сузукота", "Гулзор", "Янги шаҳар" маҳаллаларида ҳам ўтказилиб келинмоқда, — дейди туман "Маҳалла умидлари" маркази раиси Ш.Умархўжаева. — Мақсадимиз ўсиб келаётган ёшларни соғлом фикрли, маънавияти тўқ қилиб тарбиялашдир.

(Ўз мухбиримиз)

МАСЛАҲАТЧИ — ЭЛГА МАНЗУР

Аёллар азал-азалдан улуғланиб, шаънига достону-байтлар битиб келинган. Дарҳақиқат — аёл оила чароғбони, тинчлик-покизалик тимсоли, қолаверса наслимиз давомчиси, фарзандлар таълим-тарбиясига бош бўлган табаррук зот. Президентимизнинг ўтган йил май ойидаги "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони ҳам айни хотин-қизларимизга кўрсатилаётган юксак эътибор ва ишончнинг ёрқин ифодаси бўлди. Айниқса ушбу Фармонга мувофиқ маҳаллаларда диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи лавозимининг киритилиши тинчлик-осудаликни сақлаш, ёшларни тўғри йўлга бошлашда катта аҳамиятга эга бўлди.

Собир Раҳимов туманидаги "Янги Себзор" маҳалласида ҳам ушбу вазифага дин ва маърифатдан хабардор бўлган, катта ҳаёт тажрибасига эга, обрў-эътиборли, 45 йил ёшларга таълим-тарбия бериб келган устоз-муаллим Раҳима опа Икромова сайланган эди. Ўтган вақт ичида кекса педагог ишни аввало ҳар бир хонадонга кириб боришдан бошлаган бўлса, ҳозир ҳудуддаги 1826 нафар оиланинг ҳар биридаги шарт шароитини жуда яхши билади.

— Маҳалламиздаги 1532 та хонадонда 2347 нафар аёллар бор, — дейди бу тўғрида Раҳима опа. — Аввало аёлни уй бекаси, она, опа-сингил, энг асосийси фарзандлар тарбиясида масъул эканлигини ҳисобга олсак, уларнинг ҳар бирлари билан алоҳида суҳбатлашиб, дардларию қувончларини бирга баҳам кўришга эришиш лозимлигини тушунамиз. Ҳар бир оиланинг яшаш шароити, аёлларни иш билан таъминлаш, оила муаммолари, ёш келинларнинг хонадондаги ўрни, туғиш ёшидаги аёлларнинг саломатлигини тиклаш, вояга етмаган ўсмирларнинг турли ноқонуний оқимлар таъсирига тушиб қолишларининг олдини олиш, якка, ёлғиз оилалар, ногирон болалар, кекса, уруш ва меҳнат фахрийларининг ҳолидан хабар олишни ҳам асосий бурчимиз, вазифамиз деб биламан. Маҳалла фаоллари, оқсоқол билан ҳамкорликда иш режасини тузиб олганмиз. Ўтказилаётган тадбир ва учрашувлар маҳалла хотин-қизлар комиссияси раиси Асалхон Ражапова билан биргаликда, барча хотин-қизларни жалб қилган ҳолда ўтказилмоқда.

Айни кунларда яқинлашиб келаётган Мустақиллик байрамимизнинг 14 йиллигини муносиб кутиб олиш ва "Сиҳат-саломатлик йили" давлат дастури ижроси йўлида турли учрашув, тадбир, спорт мусобақаларини ўтказмоқдамиз. Куни кеча бўлиб ўтган "Она ва бола соғлиғи — эл бойлиги" деб номланган тадбирга ҳам 200 дан ортиқ болажонлар ва оналар таклиф этилди. Чиройли байрам дастурхони ёзилиб, совға-саломлар тарқатилди. Тадбирга келолмаган 14 нафар ногирон болажонларнинг уйларига бориб йўқланди.

Дарҳақиқат, маҳаллаларда иш олиб бораётган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиларнинг ташаббуси билан ўтказилаётган турли хил тадбирларнинг аҳамияти катта ва келгусида улар ижобий натижаларни бериши шубҳасиздир.

(Ўз мухбиримиз)

Шарқ дурдоналари

Ўз-ўз ўрганиб доно бўлур...

● Агар дунёда энг яхши лаззат мавжуд бўлса, билгинки у ҳам бўлса — қаноат лаззатидир. Қаноатли киши роҳат-фароғатда яшаши билан бирга бошқа кишиларга ҳам яхши муомалада бўлади, уларни ҳам ўзи каби шодлик сари етаклайди. Ўзгалар ҳам қаноатли кишини ҳурмат қилади.

● Унутмагинки, душман насиҳатига қараб иш тутмоқ хато, аммо нима демоқчи эканини билиб қўймоқ фойдадан холи эмас. Унинг айтганига қарши иш тутсанг тўғри юрган бўласан.

Бир доно айтадики, агар бирор кимсанинг ҳақиқий дўст ёки душманлигини билмоқчи бўлсанг, унга маслаҳат сол, берган маслаҳати тўғри ёки нотўғрилигига қара, шундан ўзингга тегишли хулоса чиқариб оласан.

● Ҳар ким бирор ишнинг талабида қадам қўйса бу ишнинг қийинчиликларига чидаши керак. Мақсад каъбаси сари йўлга чиққан одам заҳмат саҳросидан чўчимаслиги, ундаги барча ғовларни енгиб ўтишга интилмоғи даркор.

● Ғийбат қабиҳ феъллардан биридир. Ғийбат қанчалик оз бўлса-да, унинг келтирадиган зарари ва офати денгиз уммони кабидир. Бирор кишининг орқасидан гапириш, айбини топиш, ёмонлаш, бола-чақаси, хотини, хулқи, бойлиги ҳақида бемаза фисқу фасод гапларни гапиришнинг барчаси ғийбат ҳисобланади. Ва бу ғийбатчининг ўзини ҳам балолар домига итаради.

● **Бесабрлик одат бўлса инсонга,**
Отган ўқи тегмас асло нишонга!

● Ҳакимлар айтадилар:

— бирор иш юзасидан маслаҳатлашмоқчи бўлсанг битта оқил киши билан маслаҳатлаш, кўпчиликка айтилган маслаҳатли иш нуқсондан холи бўлмайди.

Бир араб олими:

— Ақлдан улкан бойлик, нодонликдан катта бахтсизлик ва маслаҳатдан кучли суянчиқ йўқ! — деган эди.

● Сахий одам душманлик ва адоватдан қочган, ўз қалбида муҳаббату садоқатга йўл очган бўлади. Сахий киши мисдан ясалган кўзага ўхшайди: тез тайёрланади-ю аммо узоқ вақт ўз эгасига хизмат қилади. Очкўз киши сопол идишга ўхшайди: уни ясаш қийин, лекин узоққа етмай тез синади.

● Илмли киши хазина бўлса, унинг калити саволдир. Савол билан илм хазинаси очилади ва ундан кўп нарса ўрганилади. Афлотун ҳакимдан:

— Шунча илмни қандай ҳосил қилдинг? — деб сўрадилар.

У мулоҳаза билан жавоб беради:

— Илм ўқиётган пайтларимда ёндирган чироқ мойини ҳисобласанг еб-ичган нарсаларимдан кўпроқ бўлади. Бундан билиб олиш мумкинки, вақтни еб-ичиш ва ўйиншу кайфу сафога сарфлашдан кўра илмга сарфлаш зарурроқ экан.

● Кишиларга улардан аввалроқ салом беришга шошил, бу улуғ кишиларнинг энг олий фазилатларидан бири бўлиб, камтарлик нишоналаридан биридир.

● Ҳар ким билан, у қандай одам бўлишидан қатъи назар, очиқ юзлилик билан сўзлаш!

Ўзбек адиблари — "Оқшом" учун

Муҳаммад АЛИ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

УМАРШАЙХ МИРЗО

("УЛУҒ САЛТАНАТ" ТАРИХИЙ РОМАНИНИНГ ИККИНЧИ КИТОБИДАН БОБЛАР)

Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида.

— Ўрунг Темур?! Сенмисен?..

Ўрунг Темур оқсоқланиб келиб хон оёғига йиқилди.

— Бир қошиқ қонимдан кечингиз, ҳоқоним!

— Нима бўлди?.. Қўл-оёғини еч буни! – буюрди Ўрусхон.

— Гуноҳкор қулингизни афв этингиз, эй валинеъмат! Жоним қўлингизда... – тиз чўкиб таъзим қилди Ўрунг Темур.

— Сўзла!

— Мен... Тўхтамиш ўғлон билан байъат[14] қилган эдим... Воз кечолмадим...

— Ҳим-м-м!.. Байъат қилиб воз кечолмадим, дегин?..

— Афв этингиз!.. — бошини эканча хон кўзларига қаролмади, соғ қўлишидан умиди йўқ Ўрунг Темур.

Сарой ичи сукунатга чўмди.

— Хўш, айт-чи, Темур оқсоқ саройида не воқеалар содир бўлди?.. – сўради хон.

Ҳаяжондан ҳали ўзига келиб олишга улгурмаган Ўрунг Темур Самарқандда кечган воқеаларни қўшмай-чатмай айтиб берди.

Ўрусхон лом-мим демай эшитиб ўтирди. Тинглаганлари унга маъқул бўлдими, йўқми, Ўрунг Темур буни унинг чеҳрасидан билолмади. Хон узоқ вақт бир нуқтага тикилиб қолди, Ўрунг Темурнинг мантиқли гапларига ишонмаслик иложи йўқ эди.

Қаёқдандир саройга кириб қолган бир қовоқари ташқарига чиқмоқчи бўлиб ғўнғиллаб ўзини ойнага урар, сукунатга халал берар эди.

— Байъат қилиб, сўзингда турганинг учун, ростини айтганинг учун гуноҳингдан ўтдим... — деди Ўрусхон кутилмаганда.

Идику ҳоқоннинг ҳимматидан ҳайратда лол эди.

— Салтанатлари бардавом бўлсун!..

Шундай деди-да, омон қолганига ҳали ҳам ишонмаган Ўрунг Темур хон оёғини ўпа бошлади.

Бирдан уч марта қарсак чалинди. Хон кириб келган мулозимга:

— Тез Тўқтақиёни бу ён чорла! — деб буюрди. У бир қарорга келган эди. — Айт! Кунчи ўғлон, Темур Қутлуғ ўғлон, Сотқин баҳодирларни ҳам бирга олиб келсун!

Мулозимнинг шитоб чиқиб кетишини кузатиб қолган хон келганидан бери бурчакда манглайи дўнгайиб мум тишлагандай жим мулзам бўлиб ўлтирган Идикуга юз бурди:

— Ҳой, манғит!

— Лаббай, ҳоқоним!

— Гуноҳингни қандай ювишни биласенму?

— Буюрингиз, ҳоқоним! Буюрингиз! — Идику жонланиб қолди. — Сувга кир десангиз, сувга кирамен, ўтга кир десангиз – ўтга...

Хон манғит амирининг жасурлигини ҳам биларди, маккорлигини ҳам.

— Сўзни бежаб ўлтирмаймен. Ундоқ одатим йўқ. Тез Темур оқсоқ саройига жўнайсен! Ўша оқсоққа тушунтириб айтасен... Биз билан ҳазиллашмасун!.. Чингизхон уруғимиз! Буни билиб қўйсун! Ўғлимни ўлдирган Тўхтамиш валадни яхшиликча бизнинг қудратли қўлимизга топширсун! Йўқ эса, савашиш жойини айтиб юборсун! Уқдингму?

— Уқдим, ҳоқоним, уқдим! – бош эгиб жавоб қилди Идику.

— Адолатли талаб бўлди, шавкатли ҳоқоним! — Фурсатдан фойдаланиб сўзга аралашди Қозончи баҳодир. — Ҳар қанча талаб этсангиз ҳақлидурсиз! Ким бўлибдир Темур оқсоқ сизни қудратингиз олдида? Ўҳ-хў!.. Агар рози эсангиз, Идику манғит жанобларига шерик бўлиб боришга тайёрмен...

— Йўқ, манғитти ўзи навкарлари билан борадi, сен шу ерда бўласен, сенга юмуш бор... Пуф-ф!..

Вазиятни кузатиб турган Ўрунг Темур, барибир Амир Темур Тўхтамиш ўғлонни топширмайди, уни ўғлим деб сийлади-ку, деб юборай деди, аммо маслаҳат сўралмаган жойда бехудага бурнингни тиқма, деган ҳикмат эсига тушиб, сўзга қўшилишдан ўзини тийди.

Шу пайт Тўқтақиё келганини билдирдилар. Жуссаси отасига тортган, бўлалик, қирқни қоралаб қолган, сариқдан келган хонзода падари бузрукворi Ўрусхонни тавоф этди ва қўл қовуштирганча ортга тисариларкан, деди:

— Фармонингизга мунтазирмен, ҳоқоним! Баҳодирлар ва ўғлонлар ташқарида турибдилар...

Хоннинг ота бир она бошқа фарзандлари бирбирларига унчалар меҳр-оқибати йўқ, ичиқоралик билан қарайдиган, офтобнинг холис шуъласини ҳам ўзгасига раво кўрмайдиган бўлиб вояга етдилар. Ҳукмдор буни ҳар лаҳзада сезар, эртанги кунни ўйларкан, ич-ичидан эзилар эди. Айниқса, Қутлуғ Буға ўлимидан кейин бақувват соппа-соғ қўли кесиб ташлангандай бўлди, машъум хаёллар залвори яна ҳам ортди.

— Афсуски, Тўхтамиш қочиб қутилибди, мана бу ландовурлар лалайиб қўлдан чиқарибди. Қутлуғ Буға эса, ўзинг биласен, нобуд бўлди... Шу кўргулик ҳам бор экан... – оғир сўлиш олди Ўрусхон. – Ўғлим! Тез қўшин тўпла, амирларни чақир! Буртос, Саройчиқ, Бошқирд ила Қримга одам юбор! Тўхтамиш амирлари кўнглига ҳам қўл солиб кўр. Алибек қўнғирот... Мана, Ўрунг Темур бор...

— Бош устига, ҳоқоним! – деди Ўрунг Темур. – Хонзода ёнида бўлурмен!..

— Мол-дунё деса ўзини томдан ташлайдиган бор, мол деса мол бер, ақча деса ақча... Ол, хазинадан! Сиғноқ томонга бориш керак! Темур оқсоқ ҳали бизнинг кимлигимизни, кучимизни билмайди чоғи... Хомтама бўлиб, яна Тўхтамишни югурдак қилиб лашкар билан юборади. Юбориши аниқ! Шай туриш керак. Тўхтамишни қўлга туширасенлар! Аммо билиб қўй: тирик олиб келасенлар! Пуф-ф!.. Уқдингму?..

Тўқтақиё отасининг куйиб-ёнаётганини ҳам унчалик сезмаётгандай бепарво, хотиржам кўринарди. Хаёлидан: "Нуқул "Қутлуғ Буға!", "Қутлуғ Буға!" дердингиз. Ой туғса ҳам унга, кун туғса ҳам унга эди. Ҳатто ҳов анов кунги қурултойда, бунинг олдида оғаси бор, демасдан, уни Жўжи улуси валиаҳди, деб ҳам юбордингиз! Энди Тўқтақиё керак бўлиб қолдиму?.." каби сўзлар ўтди. Гап келганда отангни ҳам аяма, деган ақидага кўра, падари бузрукворини бир ўйиб олмоқчи эди, бу фикридан қайтди ва мутлақо бошқа нарсадан гап очди:

— Агар... Тўхтамиш ўғлонни тутиб келсам...

Тўқтақиёнинг жим қолганини кўрган хон кўзларини катта-катта очиб унга қаради:

— Хўш... тутиб келсанг... Гапиравер! Сўзинг ичингда қолмасин!

— Агар Тўхтамиш ўғлонни тутиб келсам, — давом этди Тўқтақиё тап тортмай, — Менга Ҳожитархон вилоятини берасиз-да, ҳоқоним!..

Нозик пайтда шундай қилиб ўз ҳақини ундириб олмаса, тўнғич ўғил, хонзода бўлса ҳам сандироқлаб юра беради шекилли... На бир вилоятга ҳоким, на саройда обрўси бор...

Ўрусхон ўзининг куйиниб айтган гапларини ўғли лоқайду бегам эшитганидан ичида афсусланиб ўлтирган эди, унинг бемаврид даъвосини кўриб қаттиқ ранжиди. Шундоқ довлашишнинг ҳозир пайтимики, душман остонада турган бўлса...

— Мен нима дейман, кўбизим нима дейди, деган экан бир куйган банда... – алам билан деди Ўрусхон. – Қассобга мол қайғи, эчкига – жон... Хўп, хўп... Ҳожитархон сеники бўла қолсун, сеники бўла қолсун. Ола қол!.. Ахир бутун Жўжи улуси сизларники-ку, тентаклар!.. Мен нима қиламен, гўримга олиб кетаменму, бирикки кунлик умрим борму йўқми...

Тўқтақиё хон сўзига эътибор бермади, Ҳожитархон вилояти жилови ҳозироқ унинг қўлига теккандай қувониб кетди. Хайр-маъзурни ҳам насия қилиб, фармонни адо этгани ташқарига чиқаркан, тезликда Кунчи ўғлон, Темур Қутлуғ ўғлон, Сотқин баҳодир ва бошқаларга одам юборишни ўйлар эди.

VII

...Раҳматли Шербахромнинг ўғли, Хутталон ҳокими Муҳаммад Мирак ҳумоюн ўрдудан: "Шитоб подшоҳзода Тўхтамиш ўғлон олдига жўнасун, унга салтанат юмушларида жасоратли бўлиши лозимлигини, ёғийни яксон қилиш мард учун ҳамиша вожиб эканлигини укдирсун!", деган қутлуғ фармон олди. У аввалроқ Муҳаммад Чуроға додхоҳга, Амир соҳибқирон ижозат берсалар, ҳамина Тўхтамиш ўғлондан хабар олиб келсам, деган истакни билдирганди. Мардона отилиб чиққанларни Амир Темур ҳамиша қўллаб-қувватлар, улар шаънига илиқ сўзлар айтарди.

Тўхтамиш ўғлон иккинчи марта ёғийдан "калтак" еб хузурига қочиб келганида, Амир Темур олийжанoблик ва валламатлик одатига кўра, хатоларини унинг юзига солмай, аввалгидан ҳам ортиқроқ сийлаб, кўнглини кўтарди. Қўшин бериб, Амир Улжайту опардий каби кадхудони ҳамроҳ қилиб такрор Саброн томонга юборди. Мўлжал бўйича, Тўхтамиш ўғлон аллақачон у ерда ҳокимиятни ўрнатиб, пойтахтга музаффарият муждасини етказмоғи лозим эди. Бироқ икки ойга яқинлашиб бормоқда, ҳали бирон хабар йўқ... Шундай пайтда юқоридаги таклиф соҳибқиронга маъқул тушди.

Муҳаммад Мирак тўладан келган, кўринишидан хушрўй, йигирма уч ёшга кирган ёвқур бир йигит эди. Унга назар солганда соҳибқирон худди эски қадрдони Шер Баҳромни кўргандек бўларди. Шер Баҳром анча-мунча хиёнатларга йўл қўйган эса-да, табиатан очиқ одам эканлигидан, соҳибқирон уни яхши кўрарди. Зурёди ҳам унга ўхшайди шекилли...

Муҳаммад Мирак ғаройиб саъжияли, йўғон овозли, юзлари буғдойранг, сермўй, лаблари қалин, қошлари қуюқ, гўё хайратга тушиб бақрайиб қолгандай катта-катта кўзларини тез-тез пирпиратиб турадиган бир йигит эди. Кўнглида нима борлигини билиш қийин, "ичимдагини топ" хилидан бўлиб, давраларда ўлтирганда ҳам гапга кам аралашар, доим ўз ўйи билан ўзини банддек тутарди. Чап қулоғи йўқ, айтишларича, чақалоқлигида мушук еб қўйган экан... Бу ҳазилми, чинми, биров билмайди. Орқаваротдан "қулоқсиз" ҳам дейишарди. Меҳмондорчилик жони-дили, таом гадоси, иккиуч кишининг насибасини бир ўзи еб қўя оларди. Ўн тўрт ёшлигида гаров бойлашиб беш қадоқ гуруч ошини паққос туширганини, кетидан тўртта тухумни хомлигича ютиб юборганини ҳали-ҳали гапиришади...

Олтмишга яқин йигитларни ўз ёнига олган Муҳаммад Мирак чўлу маликлар ошиб Сабронга етай деганда Сирдарёнинг Арис суви деган чуқур, эни юз эллик қадамлар чиқадиган шўх ирмоғига дуч келди. Уни тезоқар эканлигидан Довдирсой ҳам дейишарди. Яқин атрофда кўприк кўринмади. Бирон кечик топиш ниятида сувнинг оёғига қараб юрдилар. Бир пайт туронғи, йиңғилу қораварақлардан иборат чакалакзор ўрмон олдидан чиқиб қолдилар. Аммо ҳануз бирон кўприк ёки кечикдан нишон йўқ.... Йўлни давом этдирайликми ёки дарёга от солиб ўтайликми, деб турганларида, бирдан Муҳаммад Миракнинг чап қулоғига, – ўнгидан кўра ўша мушук еб кетган қулоғи яхши эшитарди, — кимнингдир инграб ётган овози эшитилди... Овоз чакалакзор ичидан келарди. Кўнгли алланечук безовта бўлган амир бировни юборишга ҳам сабри чидамай дарахтлар ичига ўзини урди. Йўлни қийшайиб қулаб тушган йўғон туронғи тўсиб ётарди. Шу палла қандайдир от ҳам кучсизгина пишқириб қўйгандай бўлди унинг назарида...

Муҳаммад Мирак не кўз билан кўрсинки, дарахтлардан холи, унча катта бўлмаган сайхонликда, хас-хашак устида... подшоҳзода Тўхтамиш ўғлон яланғоч, ўзидан кетиб қонга беланиб ётарди! Даставвал у кўзларига ишонмади, кейин подшоҳзода эканлигига амин бўлгач, аста йиғлашга бошлади...

Ўнг қўлига теккан ўқ захми, очлик, ташналик бари бир бўлиб Тўхтамиш ўғлонни батамом ҳолсизлантириб қўйганди. Нарироқда эса дарахт ёнида тилла қошли эгари қийшайган, кумуш югани ер ўпган Хонўғлон маъюс қараб турар, кўзида ёш ғилтилларди. Амир Темурнинг машҳур бедови! Ёпирай! Муҳаммад Мирак умри бино бўлиб отнинг йиғлаганини ҳеч кўрмаганди, ақлли жониворнинг оқибатидан ёқа тутгудай ҳайратга тушди.

— Подшоҳзодам! Нима бўлди?.. — ҳаприқиб сўради Хутталон ҳокими Тўхтамиш ўғлон устига эгиларкан.

Аббос баҳодирга шерик бўлиб борган Муҳаммад Мирак даставвал Қизилқум саҳросидаги кўҳна қалъада подшоҳзода билан илк бор кўришди ва то Самарқандга келгунча йўлда яхшигина танишиб олди, кейин Боғи Нақши жаҳондаги базми жамшид пайтида яна ҳам қадрдонлашиб кетдилар. Ўшанда унга Тўхтамиш ўғлоннинг нимасидир ёқиб қолди, чамаси, ўзини ўзгалар олдида такаббурона тутиши, атрофдагиларга беписанд боқиши унга фором келди. Шер Баҳромнинг ўғли ҳам шундай бўлишни орзу этарди, иложи бўлса кибру ҳавони от қилиб миниб олса, калондимоғликнинг жиловидан маҳкам тутса... Жумла жаҳон пошнасининг остида бўлса!.. Албатта, бунинг учун мустаҳкам замин лозим, у истаган такаббурлик тахтига чиқмоққа Хутталон каби хассанинг тагидеккина вилоят ҳокимлиги шарафи камлик қилади... Тўхтамиш ўғлоннинг йўли бошқа, у — Чингизхон авлоди!

Подшоҳзода базўр кўзларини очди. Ким у, келган? Дўстми?.. Душман босиб келдими?!.. Ғира-шира туман ичида қандайдир башара кўринди, у чамаси, Қозончи баҳодир эди.

— Келдингми, а!.. Қозончи... каттол!.. Душман!..

Тўхтамиш ўғлон апил-тапил қиличига қўл чўзмоқчи эди, бемисл оғриқдан инграб юборди, тиниқ юзларини изтироб пардаси қоплади.

— Менман, мен!.. Муҳаммад Мирак! Душман эмас, подшоҳзодам! Безовта бўлмангиз... Овқат ейишимни кўриб "полвон" дегандингиз-ку зиёфатда... "Полвон!.."

— Полвон?.. Қанақа полвон?.. Йўқол!.. Иҳммм мм!..

— Менман, Хутталон ҳокими амир Муҳаммад Мирак! Дўст, дўст ёнингизда!.. Амир...

—А... амир жаноблари... Полво-о-он... Бундай демайсизми... Қозончи деб ўйлабмен...

— Йўқ, Қозончи эмасмен, Амир Муҳаммад Миракмен!..

Давоми келгуси сонда.

14 Байъат - аҳд-паймон, ваъда

Йиллар садоси

«ОҚШОМ»НИНГ ЎТГАН КУНЛАРИ

ЙИГИРМА УЧИНЧИ ҲИКОЯ

Донишманддан сўрашибди:

—Сиз кўпни кўрган ҳазрати инсонсиз, айтингчи, дунёда инсон учун энг улуғ фазилат нима?

— Олижаноблик, камтарлик.

— Инсон оламдан ўтгандан кейин ундан қоладиган энг катта бойликчи?

— Яхши ном, — деб жавоб берган экан донишманд. Шунинг учун бўлса керак файласуф шоир Мақсуд Шайхзода:

Дўстлар, яхшиларни
авайлаб асранг,
Салом деган сўзнинг
салмоғин оқланг.
Ўлганда минг соат
йиғлаб тургандан
Уни тиригида бир
соат йўқланг.

десалар, аллома шоир Ғафур Ғуломда эса бу тилак ва истак бошқача жаранглайди.

Азиз асримизнинг
азиз онлари,
Азиз одамлардан
сўрайди қадрин.
Фурсат ғаниматдир
шоҳ сатрлар-ла,
Безамоқ чоғидир
умр дафтарин.

Аслида ҳам ҳар иккала шоир ҳақ. Бири яхшиликни, инсоний фазилатни тараннум этса, иккинчиси вақт борида ҳаёт дафтарини умрбоқий сатрлар билан безаб инсонни ўзидан яхши ном қолдиришга даъват этади. Зеро, «Оқшом»нинг ўтган кунларида ҳам ўзидан яхши ном қолдириб кетган ҳамкасбларимиз жуда кўп. Биз уларнинг азизу мукаррам номларини ҳамиша ҳурмат ва эъзоз билан тилга оламиз. Саъдулла Кароматовдан то Максим Каримовгача, Михаил Савельевдан то Дмитрий Тепловгача, эҳхе бу оралиқда қанча-қанча сафдошларимиз оламдан ўтиб кетишди. Ўз касбининг фидойилари, оиласи жонкуярлари бўлган бу инсонлар давраларнинг гули, файзи эди. Улар билан бирга қанчадан қанча яхши кунларни, тўю-тантаналарни ўтказдик. Ўтиришларимиз, йиғилишларимиз ниҳоятда мароқли, кўнгилли, хушчақчақлик ва ҳазил-мутойибаларга бой ўтарди. Тўлқин Расулевнинг тағзаминли ҳангомаси, Ҳамид Икромовнинг бироз нўноқроқ бўлса-да ҳозиржавоб қайтариғи, Маматурсун Отахоновнинг ўқдек баланд овозда хахолаб кулиши, Эсон Қосимовнинг бир иш қилиб онасидан танбеҳ эшитган боладек беозоргина индамай жилмайиб ўтириши, Абдулла Нуримовнинг гап нишни ўзига бурилишидан қочиб: «Кўйинглар-ей, ундан кўра қуйинглар, оз-оздан ичайлик» деб туриши, ниҳоятда табиий, ҳар бирининг ўз характерига мос ва хос эди.

Ўшанда айниқса Малик ака Нуриддиновнинг уйланиш тўйи эсдан чиқмас воқеа бўлган эди. Малик ака бироз кечикиброқ оила қурганди. Маъмуриятнинг тавсияси билан биз — Ўткир Ҳошимов, Раҳматулла Файзуллаев, камина тўйга бош-қош бўлганмиз. Висол оқшомининг ўшанда эндигина очилган «Зарафшон» ресторанининг кичик залида ўтиши белгиланганди.

Кечки пайт никоҳ оши учун 15 чоғли куёвнавкарлар тўртта «Жигули»га ўтириб келинникига отландик. Табиийки куёв — Малик Нуриддинов, биз — Ўткир ака, Раҳматилла ака ва мен ўтирган машинада.

Келинникига етгунча биримиз олиб, биримиз қўйиб, кулишиб бордик. Ўзимиз Малик акадан анча ёш бўлсакда оилали бўлганимиз учун «куёв йигит»га билганимизча бирни ўнга қўшиб-чатиб «гўшанга сирлари»ни ўргатиб борамиз. Хуллас, машиналар карвони келиннинг маҳалласига етиб келди. Ўзимиз билан овора бўлиб бундай қарасак куёв тўра йўқ. Кутдик, кутдик, келмади. Шунда кимдир «юраверинглар, хотин керак бўлса орқамиздан югургилаб етиб келар» деб қолди.

Келиннинг эшиги тагига яқинлашгач бундай қарасак Малик ака қайнота бўлмишнинг ёнида туриб келган-кетганга «Келинг, келинг», деб таъзим бажо этиб турибди. Бир куламиз, бир куламиз.

Қуюқ-суюқ, иззат-икромдан сўнг «Зарафшон» тўйхонасига қайтдик. Бир ажойиб тўй бўлдики, ҳали-ҳали биз оқшомчилар ўша тўйни эслаб таърифлаб юрамиз.

Яхшилик устига яхшилик. Буни қарангки, ўша йилнинг унутилмас воқеаларидан яна бири газетамизнинг 3000-сонининг чиқиши бўлди. Бу қувончли воқеа 1988 йилнинг 30 декабрь, яъни «Оқшом»нинг янги йил сонига тўғри келганлиги яна ҳам кўнглимизни кўтариб юборди. Ўшанда «Тошкент оқшоми» таҳририяти муштарийларга қарата шундай тилакларни билдирган эди. «Яхши ният — ёрти мол», дейдилар. Яхши ниятли кишилар қалбини гулга, сўзини асалу болга қиёс қиладилар. Янги йил оқшомида одамлар бир-бирларини чин юракдан муборакбод этиб, шу қутлуғ кунларга етишганларини шодлик билан изҳор этадилар. Янги йил бошланиши арафасида ҳар бир киши ўтаётган йилда нималар қилди, ҳаёти қандай кечди, одамларга, эл-юртга қандай нафи тегди, ёки нималарга улгуролмай қолди, ана шулар ҳақида ўйлаши табиий ҳол. Ақл-заковатли киши ўзига ҳисоб бериши, худди узоқ манзилга бораётган йўловчи бир тўхтаб босиб ўтган масофасига чуқур разм ташлаганидек, сарҳисоб қилади.

Янги йил оқшомида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг сўнгги сонини қўлга олар экансиз, 1988 йилда чиққан газетанинг 3000-сонисиз билан дилкашлашганимиз, дардлашиб, газета саҳифалари орқали суҳбатлашганимизни ҳам эслаб қўясиз, албатта. Янгилик — ҳар бир кишининг дилига ором, интилишига илҳом бахш этади. «Оқшом» газетасининг деярли ҳар бир саҳифасида Тошкент янгиликлари, дунё хабарлари, қўли гул, меҳнати зийнат кишиларнинг ҳаётлари, фан ва техника ихтиролари, санъат ва адабиёт намояндаларининг мақолалари, дўстлик ва қардошликнинг истиқболлари, маориф, маданият, одоб ва ахлоқ масалалари ҳақида ва бошқа кўплаб мавзуларда кичик-кичик мақолалар ёритилди.

Янги йилда газетамиз ижтимоий-сиёсий масалаларни, хотин-қизлар иш шароитларини, мактаб ислоҳотини, ахлоқ-одоб масалаларини, тарих, адабий мерос, миллатлар дўстлиги ва анъаналарини, инсонпарварлик ва байналмилал дўстликни, она табиатни муҳофаза қилиш ва Тошкент шаҳрига оид муаммоларни кенг, атрофлича ёритиб боради. Мана шундай долзарб масалаларни газета саҳифаларига олиб чиқишда сиз азиз «оқшом»хонларнинг хат-хабарларингиз, истак ва мулоҳазаларингиз бизга яқиндан ёрдам беради».

«Оқшом»нинг сарғайган саҳифаларини варақлаган киши ўша йиллари айниқса, Темур Убайдулло, Ислом Усмонов, Саъдулла Шодиев, Адҳам Даминов, Равшан Бобомуҳамедов, Дилмурод Облаев сингари ҳамкасбларимизнинг фаоллигини ҳис этиши мумкин. Улар газетанинг деярли ҳар бир сонида ўзларининг турли мавзудаги мақолалари билан қатнашиб келишган.

Таҳририятимизга хатлар кўп келарди. Улардан эътиборлиси чоп этиларди. Айниқса 13 ёшли Лолахон исмли қиздан келган хат биз таҳририят аъзоларини ҳайратга солди. Барчамиз бир овоздан ушбу мактубнинг тўлалигича газета саҳифасида ёритилишига розилик билдирдик. Ўша хат «Ўгай она» сарлавҳаси остида «Оқшом»нинг 13 октябрь сонида газетхонларга тақдим этилди. Унда бемеҳр, ўгай онанинг зулмидан озор чеккан уч опа-сингил жажжи қизалоқлар ва бир болакайнинг оғир аҳволи, нолайи фиғони баён қилинган эди. Таҳририят бу мақола юзасидан муштарийлардан жуда кўплаб хатлар олди. Уларнинг ҳаммаси куюнчаклик билан ёзилиб, қизалоқларга бардош тиланар, аёллик латофати ва эзгуликдан йироқ бўлган ўгай она лаънатланарди.

Мана, нималар деб ёзганди ўшанда «оқшом»хон Гавҳар Абдураҳмонова:

— Мен бу оилани жуда яхши танийман. Ўша уч қиз ва бир ўғилдан иккитаси болаларимнинг синфдоши. Уларнинг тақдири ҳақида қизим гапириб берганди. Дугонаси бизникига тез-тез келиб турарди. Уни ўз қизимдек яхши кўрардим. Мактабга жуда хомуш келар экан. Бир куни жисмоний тарбия дарсида ечинаётганида қизим унинг бадани кўкариб кетганини кўриб қолибди, ўртоқлари сўрашса, яширибди. Охири, жонидан ўтгач, ўқитувчиларга айтибди. Мен ота-оналар қўмитасининг аъзоси эдим. Онани мактабга чақиртирдик, лекин келмади. Директоргача уйига борди. Маҳаллада суд қилишди, кечирим сўрагандек бўлдию... Бир нарсага ҳайрон қоламан. Наҳотки отаси уйдаги гаплардан бехабар бўлса? Иккинчи қизи уч кун уйдан қочиб кетиб, кўчаларда тунаб юрганда юраги эзилмадимикан?

—Қизим Лола, хатингни ўқиб айнан ўйнаб-кулиб юрадиган даврингда изтироб чекаётганинг қалбимизни тўлқинлантириб юборди, — деб ёзган эди Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси Ҳаким Мавлонов. Сенинг қисматинг бундан эллик бир йил аввал менинг ҳам бошимга тушган эди. Ҳамма қийинчиликлар ўтиб кетди, ҳозир олти фарзанднинг отаси, ўн уч неваранинг бобосиман. Лола, фаровон ҳаётда яшаётганингдан, хатингга лаббай деб жавоб берган яхши кишилар борлигидан фахрланиб, саломатлигингни эҳтиёт қилиб, ўқишга, меҳнатга, укангга бўлган меҳрингни шундай давом эттирсанг ҳамма қийинчиликлар ўтиб кетади. Отанг ҳурматда, онангга ҳам хушмуомалада бўлганинг маъқул. Бахтли кунларинг олдинда.

Оқшомхонлардан Назира Расулова, Зулхумор Исломова, Рустам Шералиевнинг Лолага берган жавоб хатларини ҳам ҳаяжонланмасдан ўқиб бўлмасди.

1988 йилнинг яна бир тилга тушган мақоларидан бири — бу Тўлқин Муҳиддиннинг «Онанинг сўнгги тилаги» деб номланган одоб-ахлоқ мавзуидаги мақоласидир. Унинг мазмуни шундай: тақдир ўйинини қаранғки, беозор оилага фожеа олиб келган отанинг ўғли йиллар ўтиб, ўша ўз отасидан озор чеккан оилада ўсиб-улғайган қизни севиб қолади. Отасидан бутунлай фарқли ўлароқ одоб-ахлоққа эга бўлган бу йигитга қизнинг ҳам меҳри бўлакча эди. Лекин унинг қалбидаги бу оилага нисбатан жўш урган ранж-алам унинг кўнглидагини йигитга айтишга йўл қўймасди. Икки оросатда қолган қиз: «Мен қандай йўл тутишим керак, айтинглар азизлар» деган мазмунда «Оқшом»хонларга мактуб билан мурожаат этади. Ушбу мақола ҳам оқшомхонлар диққатини ўзига тортди. Унга жавобан таҳририят ҳамшаҳарларимиздан юзлаб мактублар олди. Уларнинг бир қисми газетамизда «Акс садо» рукни остида эълон қилинди.

Биз иложи борича «Оқшом»нинг яхши кунлари ҳақида, эл назарига тушган яхши мақолалар хусусида ҳикоя қилишга ҳаракат қилдик. Албатта юқоридаги сатрларни ўқиган ўқувчида: «Нима «Оқшом»нинг ўтган кунлари фақат яхшиликлар билан ўтганми, жамоада кўнгилсизликлар, дилхираликлар, ўзаро келишмовчиликлар, иш юзасидан тортишувлар бўлмаганми, ходимларнинг раҳбарлар билан муносабати бир текис, силлиқ кечганми? деган табиий саволлар пайдо бўлиши аниқ. Маълумки ҳаётда яхшилик бор экан, ёмонлик у билан ёнма-ён юриши тушунарли ҳол. Шундай экан, «Оқшом»нинг қуёшли кунлари билан бирга, булутли тунлари ҳам бўлган. Яхшилик қалбимизга нур олиб кирса, ёмонликдан дилимиз озор чеккан. Лекин ҳамиша ёмонлик ўткинчи, яхшилик эса боқий деган нақлга амал қилиб яшаганмиз. Шу боис нурсиз кунларни унутиб, нурли кунларни кўпроқ эслашимизга тўғри келди. Шу ўринда яна бир ривоят келтиришни лозим топдик.

Нўширавон замонида икки киши бўлиб, бу икки киши Нўширавон ташкил қилган ўтиришга таклиф қилиндилар. Улардан бири баланд овоз билан қуйидаги назмни ўқиди:

Яхшилигим қайтсин десанг сен,
Яхшилик қил, яхши ўй ўйла.

Иккинчиси эса қуйидаги байтни ўқиди:

Ёмонлигим қайтмасин десанг,
Ёмон бўлма, ёмон ўй қилма.

Бу байтларни эшитган Нўширавон хушҳол бўлди ва унга жуда ёқиб қолиб, биринчи байтни ўқиган кишига минг дирҳам беришни, иккинчисига эса юз дирҳам беришни буюрди. Турганлардан бири Нўширавондан:

— Эй улуғ амир, улар байтлари битта маънога эга эди. Нима учун уларга ҳар хил туҳфа бердинг? — деб сўради.

Нўширавон унга шундай жавоб берди:

— Сўзлашда тафовут каттадир: биринчисининг сўзи бошдан оёқ яхшилик ҳақида бўлди, иккинчиси эса фақат ёмонлик ҳақида эслатди.

Аслида ҳам яхши сўзу, инсонларга яхшилик қилишдан яхшиси борми, азизлар!

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ

Машҳур кишилар ҳаётидан

◆ Қадимги Эрон подшоси Кир ўз аскарларининг 75 фоизининг номини билган.

◆ Александр Македонский (Зулқарнайн) эса қўшинининг 90 фоизини юздан таниган.

◆ Буюк аждодимиз, машҳур энциклопедик олим Абу Райҳон Беруний денгиз сувининг тўлқинининг қирғоққа кўп миқдорда оқиб келиши ҳамда тўлқиннинг қирғоқдан аста-секин узоқлашувига қараб, турган ер оролми, ярим оролми аниқ билган.

◆ Буюк давлат арбоби, фалакиёт фанининг отаси бўлмиш Мирзо Улуғбекнинг 2000 йилгача бўлган даврнинг қуёш ва ой тутилиши учун тузган жадвали, ҳозирги компьютер давридаги жадвалдан атиги бир неча соат фарқ қилиб, ҳанузгача жаҳон олимларини лол қолдирмоқда.

◆ Жаҳон тиббиёт фанининг улуғи бўлмиш олимимиз Абу Али ибн Синонинг бир сўзларини эсласак ёмон бўлмайди. «Беморга аниқ, тўғри ташхис қўйиб, меҳр билан даволанса, у албатта соғаяди, лекин қилинган меҳнат эвазига ҳақ талаб қилиш шифокор учун мос эмас» деган эди.

◆ Шеърият соҳасининг буюк зукко олими Мир Алишер Навоий: «Менга бир ҳарф ўргатган одам олдида умр бўйи қарздорман» — деган эди.

◆ Қадимги юнон файласуф олими Софокл ҳаддан ташқари ҳозиржавоб бўлган. Шунинг учун уни мот қилиб, уялтириш мақсадида у ўртоқлари билан суҳбатлашиб турганида бир қитмир унга қараб: «Нима учун саҳар пайтида товуқ бир оёғини кўтаради?» деган саволни беради. Шунда Софокл: «Агар икки оёғини кўтарса товуқ йиқиладику», деб жавоб берган.

◆ Физика фани соҳасида Нобель мукофоти совриндори, буюк олим Пётр Капица (Россиянинг машҳур олими Владимир Капицанинг отаси) аспирантлардан имтиҳон олиш пайтида аспирант қийналса, у аспирантга қараб: «Сиз кечқурун 17.00 га қадар шу саволга барча манбалардан фойдаланиб, тайёрланиб кейин келасиз», деган. Кечқурун эса Пётр Капица шу саволга тааллуқли бошқа бир кичик савол бериб, аспирантнинг билимини аниқ белгилаган.

Спорт

ЧАВАНДОЗЛАР ОТ ЙЎРТТИРДИ

Тошкент ипподромида Ўзбекистон от спорти федерацияси ва "Тошкент отчопари" томонидан зотдор отлар иштирокида қизиқарли мусобақалар бўлиб ўтди.

Иштирокчилар ўзларининг синалган отларида ғалаба учун кураш олиб бориб, турли-туман совринларни қўлга киритдилар. Жумладан энг нуфузли совринлардан бири — 2 ёшли ярим тоза қонли отлар иштирокида Катта мукофот учун баҳсда 1400 метр масофани Амазонка лақабли отида биринчи бўлиб босиб ўтган А.Александров ғолиб чиқди.

Гельдейц совринини эса Ўсар лақабли отда Ю.Бабич қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Очиқ мукофотларга эса 2 ёшгача бўлган олий зотли отлар баҳсида Калигула лақабли отида 1400 метрлик масофада ғолиб чиққан Д.Пўлатов ҳамда 2 ёшли тоза қонли отлар баҳсида шу масофада Жасмин лақабли отида энг яхши натижа кўрсатган З.Городничевлар эга бўлишди.

3 ёшли тоза қонли отларнинг 2000 метрга баҳсида Х.Юсупов Брилиант лақабли отида ғолиб чиққан ҳолда Анилин совринининг соҳиби бўлди.

110, 120, 130 сантиметрлик бешта тўсиқдан ўтиш бўйича конкур баҳсларида Аждар лақабли от соҳиби Д.Ғофуровнинг қўли баланд келди.

БИРИНЧИЛИК ОЛДИДАН ЖИДДИЙ ИМТИҲОН

Юнон-рум кураши бўйича мамлакатимиз ўсмирлар терма жамоаси Россиянинг Можайск шаҳрида ўтказилган МДҲ ва Болтиқбўйи мамлакатлари ўсмирлари халқаро спорт ўйинларида муваффақиятли иштирок этишди.

Чунончи, 50, 55, 60, 66, 74, 84, 96, 120 килограммгача бўлган баҳсларда иқтидорли ўсмирларимиз иштирок этиб, ғалаба учун кураш олиб боришди.

Полвонларимиз яхши натижалар кўрсатишди. Хусусан, 50 килограммгача вазнда Шерзод Шодмонов барча рақибларини бирин-кетин енгган ҳолда олтин нишон соҳиби бўлди.

74 килограммгача вазнда эса Рустам Синдоровга бронза медали насиб этди.

Эндиликда С.Ходжаев, Ш.Шодмонов, Ж.Мўминов ва Р.Синдоров каби иқтидорли ўсмирларимиз Литвада бўлиб ўтадиган жаҳон биринчилиги турнирида иштирок этишади.

Бахтиёр КАРИМОВ

Шайхонтоҳур туманидаги Саъдулла Исматов номли 141-ўрта мактаб томонидан 1996 йилда Салимова Саида Надирхановна номига берилган 9-синфни тугатганлиги ҳақидаги VZI № 382022 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

Тошкент Алоқа коллежи томонидан 2003 йил 10 майда берилган Ахунджанова Мунира Мамурджановна номига берилган рўйхат рақами № 20648 бўлган, Т-010484 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

"ФАРҲОД ДЕҲҚОН БОЗОРИ" ОАЖ АКЦИЯДОРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Хабар тартиб рақами 09

Умумий мажлис тури: Акциядорларнинг навбатдаги умумий мажлиси

Умумий мажлис ўтказилган вақт: 2005 йил 24 июнь.

Умумуий мажлис ўтказилган манзил: Жамият маъмурияти биноси

Умумий мажлисда қатнашганлар: 379753 овозга эга 24 та акциядор.

Кворум даражаси: 69,05%

Умумий мажлиснинг кун тартиби асосида берилган овозлар натижалари:

1. Жамиятнинг 2004 йил якуни бўйича иш фаолияти юзасидан жамият бошқаруви раисининг ҳисоботи 379753 овоз билан тасдиқланди.
2. Жамиятнинг 2004 йил якуни бўйича молиявий ва хўжалик фаолияти юзасидан Аудиторлик хулосаси 379753 овоз билан тасдиқланди.
3. 2004 йил якуни бўйича молиявий ва хўжалик фаолияти юзасидан Тафтиш комиссиясининг ҳисоботи 379753 овоз билан тасдиқланди.
4. Жамият Кузатув кенгашининг 2004 йилдаги фаолияти ҳақидаги ҳисоботи 379753 овоз билан тасдиқланди.
5. 2004 йил молиявий-хўжалик ҳисоботи якуни бўйича жамият балански 379753 овоз билан тасдиқланди.
6. Жамиятнинг 2005 йил учун иш режаси (бизнес-режа) тасдиқланмади.
7. Жамиятнинг 2005 йилга мўлжалланган даромадлар ва харажатлар сметаси 379753 овоз билан тасдиқланди.
8. Жамиятнинг 2005 йил фаолияти учун жамият аудитори этиб "Назар Аудит" МЧЖ АК 379753 овоз билан тасдиқланди ва аудиторга тўланадиган хизмат ҳақи миқдори 200.000 сўм деб белгиланди.
9. "Эски-Жўва" деҳқон бозори тасарруфидаги "Кўкча-Оқтепа" бозор шохобчасининг Фарҳод деҳқон бозори" ОАЖ таркибига бириктирилиши 379753 овоз билан маъқулланди.
10. Жамият Низомига киритилган ўзгартиришлар 379753 овоз билан маъқулланди.

Хабар тартиб рақами 08

1. Қарор қабул қилинган кундан бошлаб дивидендларни 60 кундан кечикмасдан тўлаш.

Хабар тартиб рақами 05

— эгаси ёзилган оддий акциялар;

— акциядорлар умумий мажлиси 24.06.05 йилдан 24.08.05 йилгача.

— Жамиятнинг 2004 йил молиявий хўжалик ҳисоботи якуни бўйича дивидендлар миқдори 16 сўм 43 тийин деб 379575 овоз билан тасдиқланди.

Хабар тартиб рақами 10

1. Жамият бошқаруви раиси тасдиқланмади.
2. Жамият Кузатув кенгаши аъзолари таркиби 379753 овоз билан маъқулланди:

— Иноятов А.М., Илҳомов Р.А., Ҳакимов Р., Асилов Ю., Шокиров Д.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар МаҳкамасиНоширлик фаолиятини лицензиялаш комиссиясининг 2005 йил 22 июндаги 2-сон баёнининг 5-бандига биноан: Ўзбекистон Республикасининг "Ноширлик фаолияти тўғрисида"ги Қонуни 15-моддаси, "Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида"ги Қонуни 23-моддаси, Вазирлар Маҳкамасининг "Ноширлик фаолиятини лицензиялаш тўғрисида Низом"нинг V бўлим 25-банди, VI бўлим 28-бандига мувофиқ, "РАСТР" қўшма корхонаси нашриёти 00039-, "Университет" нашриёти 00053-, "Имом ал-Бухорий жамғармаси" нашриётининг 00067-сон лицензияларининг амал қилиши тугатилган, деб ҳисоблансин.

Хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарлари ҳамда тадбиркорлар ДИҚҚАТИГА!

Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашининг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий комиссияси қошида «Ишонч телефони» фаолият кўрсатмоқда. Сизнинг корхонангизда турли назорат органлари томонидан ўтказилаётган текширишларнинг қонунийлиги ҳақида шубҳалансангиз, қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингизни сўраймиз: 133-15-32, 139-05-57, 55-67-42, 55-19-73.

Мунажжим башорати

ҲАР ЖИҲАТДАН ЁҚИМЛИ КУН

6 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

Бугун Ой сайёраси Қисқичбақа буржида бўлади. Мунажжимларнинг янги ой чиқиши муносабати билан таъкидлашларича, мазкур чоршанбани қандай ўтказсангиз,бутун ой шундай ўтаркан. Кимки олдин ўтказган нохуш кунларини эслаб, жаҳл отига минса, дейишади мунажжимлар, у янги ойда ҳам ўзига ўшандай нохушликларни режалаштирган бўлади.Шунинг учун ҳам Тошкент вақти билан 17.05 дан бошлаб фақат эзгуликлар, яхши нарсалар ҳақида ўйлаш керак.

Бахтли ва бадавлат бўлишни истайсизми – ўзингизни бахтиёр ва бадавлат ҳис этинг. Лекин сизга шу бахт ва бойликни ким ҳадя этиши ҳақида ўйламанг. Касалдан тузалишни истайсизми – шифокорлар ҳақида ўйламай, ўзингизни соғлом ва навқирон ҳолатда тасаввур этинг. Шунингдек, бугунги кунни ўтган ойдаги фаолиятингиз якунларини ҳисоб-китоб қилиш, қарзларни узиш, хайр-садақалар тарқатиш, янги режаларни амалга оширишга киришиш билан ўтказиш манфаатли бўлади.

Мунажжим С. Ильичёв бу чоршанбани ҳалол-пок инсонларни юксакликка кўтарувчи Мазда нарвони тикланадиган кун, илоҳий кулгу ва илоҳий хурсандчилик куни деб ҳисоблайди. Лекин бу – бўлар-бўлмасга "ҳа-ҳа, ҳи-ҳи" қилиб, ўзингизни хурсанд кўрсатинг, дегани эмас. Заҳарханда кулгу, ноўрин ҳазил-мутойиба ҳам бугун ман этилади. Кулги самимий, аския ва латифалар беозор ва завқ бағишловчи бўлиши керак.

Кечқурун келгуси фаолиятингизни режалаштириш,бирон-бир қизиқарли ишни ўйлаб топиш, ижобий фикрлашни ўзлаштириш ва эзгуликлар ҳақида мушоҳада юритиш зарур. Бугун соат 17 дан кейин нималарни ўйлаб қўйсангиз – улар амалда рўёбга чиқиши, айтган сўзларингиз қудратли кучга эга бўлишини ёдингизда тутинг ва ҳушёрликка интилинг.

Орқангиздан кучли шамол урилаётганини ҳис этсангиз,тирноғингиз синиб қолса, сувни тўкиб юборсангиз – булар ўзингиз ҳақингиздаги ғийбат-бўҳтонлар ва миш-мишларга ишора.

Турли товушлар ва мусиқа овозини эшитган тушларингиз башоратли бўлади. Куннинг энг яхши аломати – уйғонишингиз билан акса уришингиздир.

Ошқозон-ичак йўллари бугун заифлашган ҳолатда бўлади. Шунинг учун ҳазми оғир ва ёғлиқ таомлардан ўзингизни тортинг.

Кийим-кечаклардан ола-була,ёрқин ва ялтироқ, сариқ ва олтинрангли либосларга устуворлик берганингиз маъқул. Кулранг, қора ва жигарранг кийимларингизни нарироқ суриб қўйинг.

БУГУН:

- узоқ муддатга мўлжалланган янги ва муҳим ишларни бошлаб юбориш;
- турли ҳужжатларни расмийлаштириш;
- хилма-хил муаммоларни ҳал этишда ички туйғуларингизга қулоқ тутиш;
- қатъиятлилик ва узоқни кўра билиш қобилиятингизни намоён этиш;
- моддий ва маънавий кўмакка муҳтож кишиларга шундай ёрдамни кўрсатиш тавсия этилади.

Сизга кўпроқ ўз таъсирини ўтказадиган кишиларга сирингизни очиб бериш тақиқланади.

Мамлакат XIV миллий чемпионатининг 13-турида шаҳримизнинг бош жамоаси «Пахтакор» ўз майдонида Наманганнинг «Навбаҳор» клуби аъзоларини қабул қилди.

Футбол

АЗАЛИЙ РАҚИБЛАР БЕЛЛАШДИ

Шуни таъкидлаш жоизки, турнинг марказий учрашуви ҳисобланган мазкур баҳс мутахассислару мухлисларнинг эътирофича энг қизиқарли учрашув бўлиши лозим эди. Сабаби ҳар сафар «Пахтакор» ҳам, «Навбаҳор» ҳам ўзаро курашда майдонга фақат ғалаба қозониш иштиёқида тушишар, баҳс ҳаяжонли дақиқаларга бой кечарди. Бу сафар эса биринчи бўлим тенг курашлар остида ўтди. Иккинчи бўлимда эса «Пахтакор» футболчиларининг ўйинида янада жонланиш сезилди. Майдон эгалари томонидан уюштирилаётган ҳужумлар шиддатли тус ола бошлади. Учрашувнинг 62-дақиқасида Гейнрих, 84-дақиқасида Кошелев томонидан тўплар киритилиши беллашувнинг 2:0 ҳисобида пахтакорчиларнинг ғалабаси билан якунланишини таъминлади.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Металлург» — «Бухоро» — 2:0, «Сўғдиёна» — «Тўпаланг» — 1:0, «Шўртан» — «Машъал» — 0:5, «Локомотив» — «Насаф» — 1:2, «Самарқанд— Динамо» — «Нефтчи» — 2:1, «Трактор» — «Қизилқум» —2:1.

Шундай қилиб мамлакат XIV миллий чемпионатининг биринчи даврасы якунланди. Иккинчи давра мусобақаларига августда старт берилади.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ

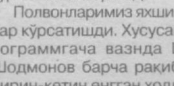
Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Бош муҳаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 133-29-70; эълонлар: 133-28-95, 132-11-39. факс: (3712) 133-21-56.

Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. 2496 нусхада босилди. Қоғоз бичими А-3

Газета Тошкент шаҳар Матбуот ва ахборот бошқармасида 02-1-рақам билан рўйхатга олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамти»га — 133-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшоми»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Буюртма Г-609. 1 3 4 5 6